“આ અવને તવ્વાલા”

બુલ-બુલે બંગાલી,

ઉર્ફે

ગુલ-શને કવ્વાલી.

[illegible]

મીર સય્યદઅલી બીન સૈયદ અમીરઅલી
[illegible] ઓલીઆર.

[illegible] ૧૮[illegible] કરાવી છે.
અને ૧૮[illegible] ને ૧૩૪૨ હીજરી

સુરત [illegible]
[illegible] છાપી.

આવૃત્તિ ૫ મી — નકલ ૨૦૦૦

કીમત રૂ. ૦-૬-૦.

બુલબુલે બંગાલી :—

ઉર્ફે

—:ગુલશને કવ્વાલી.

દિબાચો.

આજકાલ કવ્વાલી, તથા નાટકી, અને ઉસ્તાદી ગાયનો ઉપર શોકીન લોકો મોહી પડયા છે, અને ગાન તાનમાં મચેલા રહે છે. એવા શોકીનો માટે ગાયનોની ઘણીક બુકો છપાઇ ચુકી છે, પરંતુ ઘણી બુકોમાં રસ વિનાનાં અને નકામા ગાયનોની ભરતી કરવામાં આવે છે. અને બુકોનાં ભપકાદાર નામો રાખેલા હોવાથી અંજાણ્યા લોકો તે ખરીદ કરીને છેતરાય છે. અને શોકીન લોકોનો હેતુ પાર પડતો નથી. માટે એવા લોકોનો શોક પુરો પડે. એવા હેતુથી અમારી તરફથી ઉમદા ગઝલો, અને ગાયનોની બુકો, **સયરે ચમન, ઉર્ફે બહારે ગુલશન**, તથા **દીલ ખુશ ગોહર, ઉર્ફે મધુર મનહર**, વીગેરે કેટલીક કિતાબો છપાઇ બહાર પડી છે. અને તેની હજારો નકલ ખપી ગઇ છે, એ બધી કિતાબોમા તદન જુદી જુદી

ગઝલો અને ગાયનો છે. પરંતુ શોકીન લોકો વારંવાર એવી નવી કિતાબોની માંગણી કરતા હોવાથી પાંચમી વખતે આ કિતાબ બુલ બુલે બંગાલી, ઉર્ફ ગુલશને કવ્વાલી, છપાવવી પડી છે. એમાં તદન નવી ગઝલો, અને ગાયનો, તથા શેએરો દાખલ કરવામાં આવ્યા છે કે જે શોકીનોને પસંદ પડયા વિના રહેશે નહીં.

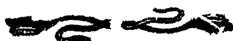
અમારા તરફથી આજ સુધીમ જેટલી કિતાબો ઉરદૂ જબાન અને ગુજરાતી હરફોમાં છપાઇ બહાર પડી છે, તે ઇસ્લામી બાનુઓની પસંદગી પામી છે, અને તેથ દરેક જાતની કિતાબો અમને ફરી ફરીને છપાવવી પડી છે અમારા ઇસ્લામી બાનુઓની એવી કદર સનાશી માટે અમે તેમનાં એહસાન-મંદ થયા છીએ; અમારી બીજી કિતાબોની જેવી કદર આજ સુધી થઇ છે. તેજ પ્રમાણે આ કિતાબ પણ પસંદ આવી છે. એમ અમારી ખાત્રી થઇ ચુકી છે.

આ કિતાબમાં ગઝલો, તથા ગાયનો, પુરાં પડવા માટે મી૦ ઇબ્રાહીમ કાસમ રેટીઆ, તથા મી૦ હુસેન કાસમ રેટીઆનો અમો ખરા જીગરથી આભાર માનીએ છીએ

સદર કિતાબમાં કોઇંને કંઇ ભુલ નજર આવે, તો તે માટે દરગુજર કરશો.

બીલીમોરા. } સી૦ દુઆગો.

દેગડી સ્ટ્રીટ } મીર સૈયદઅલી કાદરી.

બુલબુલે બંગાલી

ઉર્ફે

ગુલશને કવ્વાલી.

૭૮૬.

ભાગ—૧ લો.

ગઝલ. ૧

યારબ હે બખ્શ દેના બંદેકા કામ તેરા,
મહરૂમ રેહ ન-જાયે કબ યે ગુલામ તેરા,
જબ તક હે દીલ બગલમેં હરદમ હો યાદ તેરી,
જબ તક ઝબાં હો મોંહમેં જારી હો નામ તેરા.
ઇમાનકી કહેંગે ઇમાન હે હમારા,
અહમદ રસુલ તેરા મસ-હફ કલામ તેરા.
શમશુદ-દોહા મોહંમદ બદરૂદ-દુજા મોહંમદ,
હે નુરે પાક રૌશન હર સુબ્હો શામ તેરા,
ઉસ શાહે અંબીયાકે દરકા હું મેં સલામી,
આયા સલામ જીસકો પહોંચા પયામ તેરા.
હે તુહી દેને વાલા પસતીસે દે બુલંદી,
અસફલ મુકામ તેરા આલા મુકામ તેરા.

બે ચું ન ચશું હે એ શુબહા જાત તેરી.
વાહેદ અહદ સમદ હે અલ્લાહ હે નામ તેરા,
મહરમ કયું રહું મેં જી ભરકે કયું ન-બોલું.
દેતા હે રીઝક સબકો હે ફયઝે આમ તેરા.
યે દાગ-ભી ન-હોગા તેરે સીવા કીસીકા,
કોનેનમેં હે જો કુછ વોહ હે તમામ તેરા.

ગઝલ-૨.

મેઅરાજે ફલક હે કદદે ઝેબાયે મોહંમદ,
હે અર્શ તહે આલમે બાલાયે મોહંમદ.
તા-અર્શ કઇ બાર ગયે આયે મોહંમદ.
એકલ રહે ઉમ્મતકે લીયે હાયે મોહંમદ.
ઉમ્મતકે હર એક અગેબપે ડાલે હુયે આનચલ,
નીકલી હે સરે હશ્ર તમન્નાયે મોહંમદ.
બાઝારે શફાઅતમેં ખરીદાર ખુદા હે,
સર પર લીયે ફીરતા હુ સવદાયે મોહંમદ.
જબ પેશ હુઇ ઉમ્મતે આસીકી ખલાસી,
ઇરશાદે ઇલાહી હુવા જો રાયે મોહંમદ.
ખેંચે લીયે જાતા હે મદીનેકી તરફ કોન.
આબાદ હે ઇસમેં કોઇ શયદાયે મોહંમદ,
અય વાદીયે મસરબ યેહી હસરત હે બયાં-કી,
હો-જાઉં મે ગુમ ઓર મુઝે પાયે મોહંમદ.

ગઝલ. ૩

તબીયત હુરપે આ-જાયે મેરી યે તો મુશકીલ હે,
અઝલસે શેફ્તા રૂયે મોહંમદ પર મેરા દીલ હે.
ઇલાહી મુઝકો દીદારે નબી હાસીલ નહીં હોતા,
ગમે ફુરગતકા પરદા ક્યું નહીં ઉઠતા જો હાઇલ હે.
કીયા હે તુને ઝખમી મુઝકો ઇશકે ખંજરે અહમદ,
ન-મેં આશીક કીસીકા હું ન મેરા કોઇ કાતીલ હે.
તેરી હુરાને જન્નત લેકે કયા કરૂં રીઝવાં,
ખુદા હે શેફ્તા જીસકા મેરા દીલ ઉસપે માઇલ હે.
બ-પેશે સરવરે આલમ કહો કયા નજર લે-જાઉં,
ન દીલ હૈનેકે કાબીલ હે ન જાં દેનેકે કાબીલ હે,
ખુદા-કે વાસ્તે કીજે કરમ યા સાકીયે કોસર,
તુમ્હારે શરબતે દીદારકા હાદીમી સાઇલ હે.

ગઝલ. ૪

હેં આપ ગરીબોંકે યાવર, સુલતા-નુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ,
લીલ્લાહ મેરી અબ લીજે ખબર, સુલતા-નુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.
યું બસ્તયે દામે અન્દોહ રહું, ઐાર સદમા ગરદીશે ચર્ખ સહું,
હયેફ આપકા મેં ખાદીમ હોકર, સુલતા-નુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.
કીસમતકા આહ સતાયા હું, ફર્યાદ યે તુમસે લાયા હું,
હો અબતો કરમકી મુઝપર નઝર, સુલતા-નુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ,

હર સીમ્તસે ગમને ઘેર લીયા. મોંહ સબને મુઝસે ફેર લીયા,
હે મેરી તુમ્હીંપે અબ તો નઝર, સુલતાન–ઉલ હીંદ ગરીબ નવાઝ,
જુઝ આપકા અય દરીયાયે કરમ. કીસસે યે કહું દરદો અલમ,
ઇસ દર્દસે ભલા મેં જાઉં કીધર, સુલતાન–ઉલ હીંદ ગરીબ નવાઝ,
સર રંજો અલમને ઉઠાયા હે, કયું બે–ખુદ તુ ઘબરાયા હે,
સર પર હેં તેરે કુછ ફીક્ર ન કર. સુલતાન–ઉલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.

ગઝલ–પ.

જબસે હમ આશીક તુમ્હારે હો–ગયે,
દીનો દુન્યાસે કીનારે હો–ગયે.
લુત્ફે ખાલીક દેખીયે કેહતે હેં વે.હ,
આજસે બસ હમ તુમ્હારે હો–ગયે.
અપની મેહરીબસે હમેં ઉઠવા દીયા,
ગયેર તુમકો અયસે પ્યારે હો–ગયે.
આપકે દરકા સહારા થા હમેં,
જાને જાં હમ બે સહારે હો–ગયે.
ચાંદસી સુરત તુમ્હારી દેખકર,
ચર્ખ–પે ગુમ સબ સીતારે હો–ગયે.
લીજીયે કેહના તુમ્હારા હો–ગયા.
દોસ્તભી દુશ્મન હમારે હો–ગયે.
ગયેર દીલમેં કટ ગયે હાદી બહોત,
ઉનસે મેરે જબ ઇશારે હો–ગયે,

ગઝલ-૬.

રોતી હે શબ્નમ-નુમ કે નય-રંગે જહાં કુછભી નહીં,
ખંદા-ઝન હેં ગુલ કે રંગે ગુલીસ્તાં કુછભી નહીં.
જીનકી નોબતકી સદાસે ગુંજતે થે આસમાં,
દમ બખુદ હેં મકબરોમે હું ન હાં કુછભી નહીં.
મારકે મોંહકા નીવાલા હો-ગયા બેહરામ ગોર,
તીરે આહન-દોજ જબ ઉતરા કમાં કુછભી નહીં.
કુલ્લે શેઇન હાલે-કુન ફલા વજહો-કા શે'ર હે,
કાયેનાતે હસનીયે કે નો મકાં કુછભી નહીં.
દેખીયે કીસ તરેહ તય હો મંઝીલે દસ્તે અદમ.
ઝીલ સાયા મીસ આબ દી કુંવા કુછભી નહીં.
કયસા અફસુને તબસ્સુમ કાસકા એજાઝે કલામ,
ગર નહો અલતાફે યઝદાની બયાં કુછભી નહીં.

ગઝલ--૭.

રહે હુસ્ને દીન આરાએ, મોહયોદ્દીન જીલાની,
કે એક આલમ હે શયદાએ, મોહયોદ્દીન જીલાની.
સીતારે સબ છુપે અબ તો, બઅદ અમંકગા શમ્સ ઉનકા,
હે તા મેહફ્રર તજલ્લાએ, મોહયોદ્દીન જીલાની.
નહીં કુછ આજસે દરજ્જે શરફ બઢ હો કરમ ઉનકા,
યે હે મીરાસે આબાએ, મોહયોદ્દીન જીલાની.

ન ઝીંદા રસમે દીં ઠરતે, તો વોહ દુન્યામેં કયું આતે,
જીલાને દીનકો આગે, મોહૈયોદ્દીન જીલાની.
દીખાઉં કીમીયા–ગરકો કે લે અકસીરે આઝમ દેખ,
મીલા ખાકે દરે પાગે, મોહૈયોદ્દીન જીલાની.
ઇલાહી કીશ્તીગે બેદીલ તલા–તુમસે બચા દીજે,
બ–અજરાયે મદદ–હાગે, મોહૈયોદ્દીન અજમેરી.

ગઝલ–૮.

ન દીલમેં ખુન હે બાકી ન પાની દીદયે તરમેં,
યહાં તક ગો–ચુકે હમ શૌકે દીદારે પયંબરમે.
અયાં હો–જાયે ફરદાયે કયામત આજહી યા રબ,
કલેજા ખા–રહા હે ગમ મેરા હીજરે પયંબરમેં,
બયાં તીશ્નને દહાનીકા કરૂં કીસ તરેહ યા અહમદ.
કલેજા પાની પાની હે લબો પર દમ હે ચક્કરમેં,
સબા માઅઝુર રખ મુજકો તુ બુપે મુશ્કે જન્નતસે,
હવાયે નગ–હતે ઝુલફે મોઅંબર હે મેરે સરમેં,
મેરી બખશીશકે પલ્લે પર હેં હઝરત કયા મુઝે ડર હે,
મરે આમાલ તોલે જાને–દો મીઝાને મેહશરમેં.
બ–રંગે ગુલ શીગુફતા દાગ–હાયે તન હે બાઅદે મર્ગ,
લપેટા ચાહીયે લાશા મેરા ફુલોકી ચાદરમેં.
તમાશા બાગે જન્નતકા હીસ્સા હે હમારા હી,
અગર તાહસીલ સયરે કુયે હઝરત હે મુકદરમેં.

ગઝલ-૯.

તબીઅતમેં ન શોખી થી ન ગરમી થી જરા પેહલે,
તુમ્હારે હાથ પર ચડતા ન થા રંગે હીના પેહલે.
વોહી હમ હેં કે અબ કરતે હો સદકે એડી ચોટી પર,
વોહી હમ હેં કે જીસ પર જાન કરતે થે ફીદા પેહલે.
હમીંને આપકો અંદાઝે માઅશુકા-ના સીખલાયા,
નઝર તીરછી ન આગે થી ન યે બાકી અદા પેહલે.
ખુદાકી શાન હે કેહતે હેં વોહ સુરત ન દીખલાઓ,
સહરકો જીસકા મોંહ હોતા થા આઇનેકી જા પેહલે.
નઝર સીનેપે પડતી થી કહાં યું બાર બાર અય શોખ,
બદન પર ઇસ તરેહ કબ ચુસ્ત રેહતી થી કબા પેહલે.
ન ફીર ઇલઝામ દેના અય બુતો દીલ હાથમેં લેકર,
ખુદાને આંખ દી હે દેખલો અછા બુરા પેહલે.

ગઝલ-૧૦.

ફલક દેતા હે જીનકો અયેશ ઉનકો ગમભી હોતે હેં,
જહાં બજતે હેં નક્કારે વહાં માતમભી હોતે હેં.
ગીલે શીકવે કહાં તક હોંગે આધી રાત તો ગુજરી,
પરેશાં તુમભી હોને હો પરેશાં હમભી હોતે હેં.
ઝમાના દોસ્તી પર ઇન હસીનોંકે ન ઇતરાયે,
કે આલમ દોસ્ત અકસર દુશ્મને આલમભી હોતે હેં.

બ-ઝાહીર રાહ-નુમા હે ઔર દીલમેં બદ-ગુમાની હે,
તેરે કુચેમેં જો જાતા હે આગે હમભી હોતે હેં.
કીસીકા વાયદયે દીદાર તો અય દાગ બરહક હે,
મગર યે દેખીયે દીલ-શાદ ઉસ દીન હમભી હોતે હેં.

ગઝલ-૧૧.

રેહતા હે ખાબ-મેંભી શૌકે લીકાએ ખાજા,
ચોંક ઊઠતા હું યે કેહકર દેખો વોહ આયે ખાજા.
હર રંજમેં મેહનમેં તકલીફમેં અલમમેં,
હે ઔર કોન અપના હામી સીવાયે ખાજા.
મકસુદકે ગૌહરસે ભરદે ગદાકા દામન,
આ-જાયે જોશ પર જબ બહરે અતાયે ખાજા.
કુરેંકા તીર ઉલફતમેં કયા જીગરપે ખાઊ,
બીસ્મીલ બના-ચુકી હે તેગે અદાયે ખાજા.
દૌલતસે ફકકી કયા દીલકો ગની કીયા હે,
કુરબાન જાઉં તેરે ચશમે અતાયે ખાજા,
મુમકીન નહીં હે હકમેં હો આખ અય તજમ્મુલ,
જબ તક ન માઅરેફતકા સાગર પીલાયે ખાજા.

ગઝલ-૧૨.

હદ્દ જીસકા ફકત દીલ હો મેં અયસે તીરકે કુરબાં,
બદન જીસસે ન ઘાયેલ હો મેં ઉસ શમશીરકે કુરબાં.

તુ ખાક અપને કદમકી દે નકર મોહતાજ કુંદનકા,
કીસે મીલતી હે યે દૌલત મેં ઉસ અકસીરકે કુરબાં.
ઉઠાકર બુરકા ચેહરેસે જરા સુરત તો દીખલા-દે,
હીજાબ ઇતના નકર મુઝસે તેરી તસવીરકે કુરબાં.
કહા લયલાને જબ હંસકર કે બેડી ડાલદો ઇસકો,
ગયા બન કયેસ દીવાના હુવા ઝંજીરકે કુરબાં.
તુરાબ ઊસને જવાનીમેં મુઝે પીરોંકી નેઅમત દી,
બનાયા પીર મુઝકો મેં તો અપને પીરકે કુરબાં.

ગઝલ-૧૩.

તુમ તો ખફા હો હમકો ગલેસે લગાયે કોન,
ફરમાઇય તો દીલકી લગીકો બુઝાયે કોન.
આશીક સમઝકે કરતે હો નાઝુક મીઝાજીયાં,
ગર હમ નહોં તો નાઝ તુમ્હારે ઊઠાયે કોન.
દામે બલાસે કમ નહીં ઇન ગેસુઓંકા ખમ,
ફંદેમેં જાન બુઝકે દીલકો ફંસાયે કોન.
આવારગીયે દસ્તે મુબારક હો કયેસ-કો,
ઉઠઠે તુમ્હારે કુચેસે બયઠે બીઠાયે કોન.
વોહ નાઝસે ઝમીંપે રખતે નહીં કદમ,
કબરે શહીદે નાઝકો ઠોકર લગાયે કોન.

ગઝલ-૧૪.

પીલાદે ચાશનીયે શરબતે દીદાર થોડીસી,
હમે આખીર તુ કરદે ખાતીરે બીમાર થોડીસી.
અગર ફુરસત મીલી હે ગયેરકી બાતોંકે સુનનેસે,
હમારી અર્ઝભી સુન લીજીયે સરકાર થોડીસી,
તાઅમ્મુલ સર ઝુકાનેમેં કીયા કબ મેને અય કાતીલ.
નીકલ કર રેહ-ગઇ કયું મ્યાનસે તલવાર થોડીસી.
ઠેહરજા અય અજલ દમ ભર જરા તો દેખ લેનેદે,
અભી બાકી હે દીલમેં હસરતે દીદાર થોડીસી.
તમન્ના હે યેહી દીલકી બનાયેં કબ્ર હમ અપની,
જો મીલ જાયે ઝમીં કુ-ચ-યે દીલદાર થોડીસી.
મેરા જીમ્મા અગર મયકી મુજમ્મત ફીર કરો વાએઝ,
પીલાદે કોઇ હઝરતકો અગર એક બાર થોડીસી.
નહીં મોહતાજ હે મુઝતર કીસી શયકા ઝમાનેમેં,
ઇનાયત આપકી દરકાર હે સરકાર થોડીસી.

ગઝલ-૧૫.

સાબિર તુમ્હારા નકશા આંખોમેં છા રહા હે,
સાબિર તુમ્હારા જલવા દીલકો લુભા રહા હે.
કલીયરકી બાદશાહી સાબિરકો દી ખુદાને,
સાબિરકે દરપે આંસુ ખુની રમા રહા હે.

દુન્યાકા મીટ ગયા ગમ ઉઠતા કદમ હે હરદમ,
સાબિરકા શૌક અયસા દીલમેં સમા રહા હે,
આઇ—નયે નઝરમેં જાનો દીલો જીગરમેં,
શાને ખુદાકે સાબિર જલવે દીખા રહા હે,
હે લબપે નામે સાબિર દીલમેં મુકામે સાબિર.
સાબિરકે દરકા રસતા વાજીદ બતા રહા હે,
ઇશ્શાકકો ભુલાકર ઉલફત જતા જતાકર.
મયદાને હુકી સાબિર બસતી બતા રહા હે.
બીસતરસે અપને ઉઠકર ચલ તુ બ—સુયે કલીયર,
સાબિર તુઝે જલાલી દર પર બુલા રહા હે.

ગઝલ—૧૬,

દીલ કીસીસે ન લગાના જાનાં જવાની પનમેં,
કયા દાગ હે ગયોરે જાનાં જવાની પનમેં.
સુરત દીખાદે પ્યારી દીલકો હે બે—કરારી,
કયસે કરૂં ન ઝારી જાનાં જવાની પનમેં.
નયનોંકે કર કટોરે પાનીકી ઝીલી હેરે,
આંસુસે મોંહ ધુલાના જાનાં જવાની પનમેં.
માટીકા કર બીછોના ઈંટોંકા કર સીરહાના,
તન ખાકમેં મીલાના જાનાં જવાની પનમેં.
મહબુબે જાને જાનાં મેં હો—ગયા દીવાના,
શેહરોંકી ખાક છાના જાનાં જવાની પનમેં.

ગઝલ–૧૭.

ઝમાના છાન મારા હે યે દુન્યા દેખી ભાલી હે.
ન કોઇ હે ખુશી ખુરંમ ન કોઇ ગમસે ખાલી હે.
ઝમાના તુઝપે મરતા હે ઝમાના તેરા શયદા હે,
ખુદાને શકલ તેરી નુરકે સાંચેમેં ઢાલી હે.
કીસીકી કમ સીની કેહતી હે મુઝે દેખના કયા હે,
અભી થમ–જા જરા દમ લે કયામત આને વાલી હે.
કીસીકે દીલકો છીના હે કીસીકે દીનો ઇમાંકો,
તેરી જો બાત ઝાલીમ ઝમાનેસે નીરાલી હે.
ઇલાહી વસ્લકી શબ ઓર યે શર્મો હયા કયસી,
કભી વોહ સામને આયે કભી સુરત છુપાલી હે.
સુને જાઈંગે હમભી જો તેરા જી ચાહે કેહ ઝાલીમ,
કહેજા શૌકસે હમને–ભી અબ ગરદન ઝુકાલી હે.
અભી નીકલા હે દીન દેખો અભી ફીર શામ હોતી હે,
અભી હમને શબે હીજરાં બડી મુશકીલસે ટાલી હે.
કભી વાઅદેપે આયે હો તો દીલમેં યાદ કર લીજો.
દીલે રોશનકી કીસ દીન આપને હસરત નીકાલી હે.

ગઝલ–૧૮.

ઇલાજે દરદે દીલ તુમસે મસીહા હો નહીં સકતા,
તુમ અચ્છા કર નહીં સકતે મેં અચ્છા હો નહીં સકતા.
અભી મર જાઉંગા જીતેકે વાઅદે ફીર ન દેના તુમ,

મૈં તાઅને વોહ સુને જીસસે કે અયસા હો નહીં સકતા,
તુમ્હેં ચાહું તુમ્હારે ચાહને વાલોંકો—ભી ચાહું,
મેરા દીલ ફેરદો મુઝસે યે ઝઘડા હો નહીં સકતા.
દમે આખીર મેરી બાલીંપે હે મજમા હસીનોંકા,
ન આના અય કઝા ઉસ વક્ત પરદા હો નહીં સકતા.
જો તુમ ચાહો વોહ હો—જાયે યે હે અલ્લાહકી કુદરત,
જો મેં ચાહું તો ફરમાઓ કે અયસા હો નહીં સકતા.
ઝીડક દેતે હો સુનકર મુદ્દ—દઆપે આશીકે મુઝતર,
હસીને બે-મુરવ્વત કોઇ તુમસા હો નહીં સકતા.

ગઝલ-૧૯.

હમકો જાના તુમકો જાના પરદે અંદર તુમ્હીં તો હો,
ઝાહીર બાતીન તુમ્હીં તો હો અવ્વલ આખીર તુમ્હીં તો હો.
ફત્વા દેકર કુફ્રકા તુમને કત્લ કીયા હે આશીકકો,
લફ્ઝે અનલ-હક બોલકે બે-ખુદ દારકે ઉપર તુમ્હીં તો હો,
અહદસે અહમદ પ્યારા બનકે ઊમ્મતકા સાલાર હુવા,
સલ્લે-અલા મહબુબે ખુદા યા શાફએ મેહશર તુમ્હીં તો હો.
નહનો અક-રબ કેહ-કર પ્યારે પરદેમેં તુમ ખુબ છુપે,
અબ તો હમ પેહચાન ગયે હેં જાની દીલબર તુમ્હીં તો હો.
આશીકો શયદા જલવેકા અપને કલીમ મુસા તકલીમા,
આખીર ક્યા ક્યા રંગ દીખાકર સાકીયે કૌસર તુમ્હીં તો હો.

જખસે આશીક તુમપે હુવા હે ઝામીને મીસકીં હઝરતે ઇશ્ક,
મેરે કીબલા મેરે કાબઆ મેરે મઝ—હર તુમ્હીં તો હો.

ગઝલ—૨૦.

ઠોકરસે મેરી કબ્રકો કીસને હીલા દીયા,
કીસને લહદમેં મેરા કલેજા દુખા દીયા.
દેખી હમારી કબ્ર તો સુઝી અદાઓ નાઝ,
ઠોકર લગા લગાકે નશાં તક મીટા દીયા.
ક્યુંકર મીલેગા બાઅદે ફના અબ મેરા નશાં,
નામ અપના ઝીંદગાનીસે હમને મીટા દીયા.
જોગન જો બનકે ખોલે જનાઝેપે મેરે બાલ,
માતમમેં મેરી બીગડી હુઇ—કો બના દીયા.
પુછા જો ઉસ પરીસે કે મરતા હે તુમપે કોન,
નામ ઉસને સર ઝુકાકે હમારા બતા દીયા.
અયર રક દેખ હમભી હેં કીસ દીલકે આદમી,
મેહમાં બનાકે ગમકો કલેજા ખીલા દીયા.
અય આતીશે રીરાક કીયા તુને કયા ગઝબ,
જન્નત થા ઘર મેરા ઉસે દોઝખ બના દીયા,

ગઝલ—૨૧

મહબુબે ખુદાકે નુરે નઝર, યા સૈયેદેના અબદુલ કાદીર,
હો શાહે નજફકે લખ્તે જીગર, યા સૈયેદેના અબદુલ કાદીર.

ગુલઝારે બુતુલ-કે તુમ હો શજર, હસ-નેનકે તુમ હો લખતે જીગર,
સાદાતકા ઘર તુમસે રૌશન, યા સૈયેદેના અબ્દુલ કાદીર.
તુમ્હીંસે હર ઇલ્મે લદુન્ની હો, મસદીકે હદીસે મુતન્ની હો,
તુમ અમ-મકા અમ્મી હો સરવર, યા સૈયેદેના અબ્દુલ કાદીર.
કભી બાગે મોહેકી સયેર કરેં, કભી ગુલશને ચીસ્તકે ફુલ ચુને,
કભી શોકમેં ચુમેં આપકા દર, યા સૈયેદેના અબ્દુલ કાદીર.

ગઝલ--૨૨.

કભી ઇકરાર કરતે હેં કભી ઇનકાર કરતે હેં,
વોહ હમસે વસ્લકી શબમેં બડી તકરાર કરતે હેં.
પીલાકર બાદએ ...ી હુવે હેં રુશ-રુ હમસે,
કભી ગાફીલ બનાતે હેં કભી હુશિયાર કરતે હેં.
હુવે અરહમ વોહ ...-પર ઇલાહી ખયેર હો દેખેં,
હમારે વારને કયા હુકમ આજ સરકાર કરતે હેં.
મેરે મહબુબકી સુરત અગર દેખેં ખુદા જાને,
બીરહમન દુર ગરદનસે અભી ઝુન્નાર કરતે હેં.
લબે બામ આયેંગે બેશક તમાશા દેખેંગે મુઝતર,
તમાશા આપને દીલકા હમ પસે દીવાર કરતે હેં.

ગઝલ—૨૩.

તેરે બાગે હુસ્નસે અય સનમ, નતો ગુલ મીલા ન સમર મીલા,

મગર એક શામે જુદાઇસે, જો મીલા સો ખારે જીગર મીલા.
મેં અદમસે લેકે યહાં તલક, ઇસી જુસ્તજુમેં પડા ફીરા,
કીસી બાગો બરસે સમર, મુઝે ન ઇધર મીલા ન ઉધર મીલા.
અરે જોહરી મુઝે મત સતા, મેં ગરીબ બહરે ફીરાક હું.
કે સીવાયે દાનયે અશ્કકે, નહીં કોઇ મુજકો ગોહર મીલા,
યેહી દાગ હે અરે બુલબુલો, કહો કયા હુવા વોહ કીધર ગયા,
જો ઊડા યે સહને ચમનસે અબ, કહીં ઉસકા ફીર નહીં પર મીલા.
નતો દોસ્તી નતો દુશ્મની, ન તમેઅ કીસીકી ન આરજુ,
મગર ઉસકા દીલસે ગુલામ હું, જો ખુશીસે શામો સહર મીલા,
ન બદી કીસીકી બ્યાં કરૂં, ન ખુશી કરૂં ન ખુશા-મદી,
યેહી ખુશ હે ઉસકી ખુદાઇમેં, જોકે મુજકો નફાઓ ઝરર મીલા.
કભી દરપે દેરકે જા રહા, કભી જી હરમસે લગા રહા,
પે સીવાયે દીલકે લતીફકો કહીં યારકા નહીં; ઘર મીલા.

ગઝલ-૨૪

મેહમાં રહા જો વોહ માહે કીનઆં તમામ રાત,
ઇમને નીકાલે દીલકે સબ અરમાં તમામ રાત.
બાંહે ગલેમેં ઉનકે શબે વસ્લ ડાલ-કર,
ચુસા કીયા હું મેં લબે જાનાં તમામ રાત.
ચોટી ખુશી હે આજ ખુદા ખયેર હી કરે,
ગેસુ રખેંગે મુઝકો પરેશાં તમામ રાત.
ઉનકી નઝરકે માલતે-હી બીમાર હો-ગયા,
કયસા ઉઠા યે આંખોસે તુફાં તમામ રાત.

જબ તો મઝા હે મુજકો ઘર બુલાકર વોહ અપને,
ઓર યું કહે કે તુમ રહો મેહમાં તમામ રાત.
ઇન હુજ્જતોમેં હો–ગઇ આખીર તમામ રાત,
ઉનકી નહીં નહી મેરી હાં હાં તમામ રાત.
ઉઠતે થે બાર બાર ઝટક–કર વોહ મેરા હાથ,
પર મેંને ઉનકા છોડા ન દામ્હાં તમામ રાત.
મરનેકે બાઅદ આકે મેરી લાશ પર શફીક,
રોયા કીયા વોહ ઇસ્તાયે દવરાં તમામ રાત.

ગઝલ–૨૫

ખતાં હોવે અતા મેરી, મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
કુબુલે હક દુઆ મેરી, મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
દરે અકદસકા કુત્તા હું કમીના હું કહાં જાઉં,
કરો હાજત રવા મેરી, મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
સદા હો આજ પર કિસ્મત, રહું બા–રા–હતો ઇશરત,
રહે દર જા મઝા મેરી, મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
ભીકારી હું તેરે દરકા, દીલા સદકા તેરે સરકા,
તુ અબ કિસ્મત ખુલા મેરી, મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
હુવા તારાજ અય સરવર, બહોન મારા ફીરા દર દર,
તુ અબ બીગડી બના મેરી, મોઇનુદ્દીન અજમેરી,
મુંઝે અજમેર બુલવાઓ. રૂખે પુર નુર દીખલાઓ,
યેહી હે ઇલતીજા મેરી, મોઇનુદ્દીન અજમેરી.

ગઝલ-૨૬

દેખા હે જબસે તુજકો અય આન બાન-વાલે,
દીલ લોટ હો-ગયા હે અબરૂ કમાન-વાલે.
આરીફ-હી જાનતે હેં તેરા કમાલ મવલા,
ગુમ ગશ્તાહી રહેંગે જો હેં ગુમાન-વાલે.
જાને ન જાને કોઇ ઉનસે હમેં ગરઝ કયા,
હમ જાનતે હેં તુજકો અય બે-નશાન વાલે.
લિલ્લાહ બખ્શ-વાના મેરી ખતા ખુદાસે,
મેહશરમેં જબ હો આના ઉંચે નશાન-વાલે.
અહમદ અહદકા પરદા તો જાનતે હેં લેકીન.
અપની ઝબાંકો ખોલેં કયસે ઝબાન-વાલે.
હાથોંપે થામ્ કર દીલ ગશ ખાકે ગીર પડેંગે,
આવાઝે આહ સુનકર સબ આસમાન-વાલે.
મુશશાકે નાઅતે અહમદ જબસે હુવા-હુ હાદી,
મોંહકો છુપા રહે હેં સબ ઇમતિહાન-વાલે.

ગઝલ-૨૭

લા-મકાં પર ઘર બનાયા યારને,
દર બદર હમકો ફીરાયા યારને.
ખુબ થી કીસમત કલીમુલ્લાહ-કી,

તુર પર જલવા દીખાયા યારને.
કરકે હમકો મોઅમીનો ઇમાનદાર,
રાહ જન્નતકી દીખાયા યારને.
ઔજ પર કીસમત હમારી આ-ગઇ,
દીને હક હમકો બતાયા યારને.
વસ્ફ કીસ મોંહસે બયાં ઉસકા કરેં,
હમકો દોઝખસે બચાયા યારને,

ગઝલ-૨૮.

મેં ખુદ મરનેકો રાઝી થીં રઝાકે હાથ કયા આયા,
જલા-કર ઇશ્કને મારા કઝાકે હાથ કયા આયા.
જો દી-થી હુસ્નકી દૌલત તો થોડી મેહરબી દેતા,
બના-કર સંગ દીલ બુતકો ખુદાકે હાથ કયા આયા.
કીયા થા શીકવા મેહદીસે લગું મેં પાવં પ્યારીકે,
અબસ ખું કર દીયા મેરા હીનાકે હાથ કયા આયા.
ઉઠા-કર યાર કયું મેહફીલસે બાહીર કરદીયા તુને,
મેં ખુદહી જાને-વાલા થા ઉઠાકે હાથ કયા આયા.
વોહ કયા થા નાવકે મીઝગાં,-કે દીલકો ચીરકર નીકલા,
તડપતા રેહ-ગયા મેં દીલ-રૂબાકે હાથ કયા આયા,

ગઝલ-૨૯.

ખુદાકે ફખર જબ દીન કયામતકા બપા હોગા,
રસુલે હાશેમી ઉમ્મતકા સારી પેશવા હોગા.
મુઝે હે ખોફ ઉસ દીનકા ન-જાનું કોનસા દીન હે,
ઉતર કર શમ્સ જબ નીચે સવા નેઝે ખડા હોગા.
વસીલા હે મુઝે ઉનકા કે હેં જો દોસ્ત અલ્લાહ-કે,
નવાસા ઉસ પયંબરકા શહીદે કરબલા હોગા.
કયામત આયેગી જીરદમ ઝમીં વ આસમાં ઉપર,
ઉસી દોનોં જહાંકે બાદશાહકા સર ખુલા હોગા.
ગુનેહ-ગારોંકા બખશાયેગા જાતે કીબ્રીયાસે વોહ,
બજુઝ જાતે પયંબરકે નહીં કોઇ દુસરા હોગા.
ખુદાકે વસ્તે સુજકો વહાં પહોચાઇયો યારો,
જહાં લે હાથમેં નેઝા ખડા મુશકીલ-કુશા હોગા.
શહીદે કરબલાકા ખુન જબ ખાતુન માગેંગે,
ખુદા જાને વહાં-પર ઉસ ઘડી કયા માજરા હોગા.
ખુદાકી યાદ કર અહમદ ક્યું ઇતના ખોફ ખાતા હે,
કયામતકે લીયે તેરી મોહંમદ મુસતફા હોગા.

ગઝલ-૩૦.

આસરા જેરે ઝમીં અય તને બેજાં કીસકા,
શેહર બેગાના હે યાં કોન હે પુરસાં કીસકા.

નતો મેં હુરકા તાલીબ ન પરી પર માઇલ,
નહીં માઅલુમ મેરે દીલકો હે અરમાં કીસકા.
કંઘી ચોટીસે કોસી દમ ઉન્હેં ફુરસતહી નહીં,
કયા ખબર હે કે હુવા હાલ પરેશાં કીસકા.
હો–રહો હે તેરી રફતારસે પામાલ જો ખલ્ક,
તુને સીખા હે ચલન કુબુક ખીરામાં કીસકા.
ઇસ ઝમાનેમે નહીં નામ સખાવતકા **અમીર**,
કોન મોહસીન હે ઉઠાયે કોઇ એહસાં કીસકા.

ગઝલ–૩૧.

કહું કયા રૂતબએ આલા અલાઉદ્દીન સાબીરકા,
જીસે દેખો હે મત–વાલા અલઉદ્દીન સાબીરકા,
ચલો અય તીશ્નગાને માઅરેફત સયરાબ હોજાઓ,
રવાં હે ફયેઝકા દરીયા અલાઉદ્દીન સાબીરકા,
જીસે પીના હો પીલે જામ મયે મયદાને કલીયરસે,
અજબ ચરાગા હે રહમતકા અલ ઉદ્દીન સાબીરકા.
હમારા કાઅબયે મકસદ હમારા કીબ્લયે દીમાં,
યેહી રોઝા યેહી રોઝા અલાઉદ્દીન સાબીરકા,
તસદદુક અપને મુરશીદકે કે જીસને હમકો દીખલાયા,
જમાલે જલ્વયે યકતા અલાઉદ્દીન સાબીરકા.

કોઇ કુછભી કહે લેકીન ગુલામે ખાસ હું બિસમીલ,
અલાઉદ્દીન સાબીરકા અલાઉદ્દીન સાબીરકા.

ગઝલ-૩૨.

જો સમઝું આંખકા તારા તો વોહ ના મેહરબાં કયું હો,
ઝમીને મસકન ઉસકી મેરે દીલમેં આસમાં કયું હો.
વોહ બુલબુલ હું કે રહ સકતા હું બરગે ગુલકે સાયેમેં,
ગુલીસ્તાને જહાંમેં મુજકો ફીકરે આસીયાં કયું હો.
યે આફત હૈ કે દીલ-સેભી નહીં કર સકતે હમ બાતેં,
પરાયા હો-ચુકા હો જો વોહ અપના રાઝદાં કયું હો,
જો ઝાલીમ હૈ વોહી તો ફુલતે ફૂલતે હૈં દુનીયામેં,
ચમન જૌહરકા તેરી તેગમેં સીરફે ખીઝાં કયુ હો,
દમે ફુરકત વોહ દીલમેં ન પકડેગા યે ઘર હરગીઝ,
મકીં ખુદ જીસકા હો મૌજુદ વયરાં વોહ મકાં કયું હો.
કીસી નાજુક બદનકા કયા તસવ્વુર દીલમેં રેહતા હૈ,
કહો તો હોશ ઇન રોઝોં તુમ ઇતને ના-તવાં કયું હો.

ગઝલ-૩૩.

દીલ તુમકો દે-ચુકા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો,
આશીક તો બરમલા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.

પરવાનેકી તરેહ મેં અય શમએ–રૂ તુમ્હારી,
ફુરકતમેં જલ રહા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
ઉલફતમેં તેરી લયલી આલમમેં મીસલે મજનું,
તશહીર હો–ચુકા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
દીલ બેચ કરકે અય જાં બાઝારે ઇશ્કમેં મેં,
સવદાયે ગમ લીયા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
ફુરકતમેં તેરી કાતીલ બેબાક જેરે ખંજર,
સર અપના મેં ધરા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
સરસે તેરે કદમે પર અય શાહે મુલકે ખુબી,
તાઅઝીમકો ઝુકા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
તકસીર કયા હુઇ હે મઝહરસે સાફ કેહ–દો,
અય જાન બે–ખતા હું ચાહે યા ન બોલો.

ગઝલ–૩૫.

ખુદાકા શુક્ર હમ પર હો–ગયા ફીર મેહરબાં કોઈ,
હમારે ખાનયે દીલમેં હુવા ફીર મેહમાં કોઇ.
ઉસે માઅલુમ હોતી કદ્ર ફીર કુછ અપને ઝુલ્મોંકી,
જો હોતા આસમાંકે વાસ્તેભી આસમાં કોઇ.
ચમન હો ચાંદની હો મય હો સાગર ઓર મીના હો,
પીલાયે જામ ભરભર કર શરાબે અરગવાં કોઇ.
યે કયા સુઝી કે આંખેં જાકે નરગીસસે મીલાતા હે,
ન ખુદ બીમાર હો–જાયે નસીબે દુશ્મનાં કોઇ,

કહાંકા ઝહદો તકવા ઓર ઓર કહાંકી તોબા અય ઝાહીદ,
પીયેં કયુંકર ન જબ હમકો પીલાયે મેહરબાં કોઇ.
ખુદા હાફીઝ અભીસે કમ સીનીમેં યે શરારત હે,
જવાનીમેં તહો બાલા કરેગા એક જહાં કોઇ.
કહો તો આપકે કેહનેસે કેહદું ગયેરકો અચ્છા,
મગર સોચો મીલાયેગા કહાં તક હાં-મેં હાં કોઇ.
સુખન મકબુલ હો અપના જહાંમેં યે તમન્ના હે,
ઇલાહી બાઅદ મેરેભી રહે મેરા નશાં કોઇ.
ગઝબ હે બે-ખુદીમેં હાલે દીલ વોહ પુછ લેતા હે,
હુવા જાતા હે હમ-દમ રફતા રફતા રાઝદાં કોઇ.

ગઝલ-૩૬.

ન મીલતા ગુલ-રૂખોંસે દીલ મશહુર કયું હોતા,
ન દેખા નરગીસે બીમાર તો વોહ રંજુર કયું હોતા.
ખુદા પયદા ન કરતા જગમેં ગર જાતે મેહંમદકો,
તો મુસાકો તઈ મેઅરાજે કોહે તુર કયું હોતા.
લીખા થા તૌક લાઅનતના ઊપર દેખા ફરિસ્તોંને,
અગર યે જાનતા શયતાં તો વોહ મગરૂર કયું હોતા.
કીયા દાઅવા અનલ-હકકા હુવા સરદાર આલમકા,
અગર શુલીપે ન ચઢતા તો વોહ મનસુર કયું હોતા.

ગઝલ—૩૭.

તઆલા શાન—હુ કીસ શાનસ સુલતાને દીં આયે,
મલાયેકકો જીલુમેં લે—કે જીમ્રોલે અમીં આયે.
ગુનેહ—ગારાને ઉમ્મતકો નીદા દેતી હે યું રહમત,
તુમ્હારે બખ્શ—વાનેકો શફીકુલ મુજ-નબીં આયે.
ન કયું કર ચારસુ છાયે ઘટા રહમતકી આલમ પર,
કે ગુલઝારે જહાંમેં રહ—મતુલ લીલ—આલમીં આગે.
ઝમીં કેહતી હે દેખો મેરા મરતબા આસમાં-વાલે,
મેં વોહ હું આજ જીસપર અરશે આઝમકે મકીં આયે
તુઝુલે લુતફે હક હે મેહફીલે મીલાદે સરવરમેં,
વોહ હાઝીર હો ખુદ દેખે ન જીસકો યે યકીં આયે.
હજારોં તુરકે અંબાર હેં મુમતાઝ વહાં અબ તક,
કદમ જીસ જગા રખતે હુયે વોહ માહ-જબીં આયે.

ગઝલ—૩૮.

બાગ હે બારાં હે માહ હે ઔર પય—માનાભી હેં,
ઝુમતે હેં સરો શૌરે મુરગે મસ્તાનાભી હે.
તેરે ઝુલફો ખાલસે દીલકો ગીરફતારી હુઇ,
મુરગે દીલ કયું બચ સકે દામ હે દાનાભી હે.
ખુને નાહક આશીકોંકા હશ્રમેં લાયેગા રંગ,
ખબર અલ્લાહકે આખીર ખુનો જાનાભી હે,
હમરે દો રોજપે આશીક સરકશી લાઝીમ નહીં,

ખાકકા પુતલાભી હે એક દીન ખાકમેં જાનાભી હે.
દેખકર અઝમતકો બઝમે યારમેં કેહતે હેં લોગ,
ઉસ પરીકે આશીકોમેં એક દીવાનાભી હે.

ગઝલ—૩૮.

ખાતીરસે યા લીહાઝસે મેં માન તો ગયા,
ઝુટી કસમસે આપકા ઇમાન તો ગયા,
દીલ લેકે મુફ્ત કેહતે હેં કુછ કામકા નહીં,
ઊલટી શીકાયતેં હુઇ એહસાન તો ગયા.
ડરતા હું દેખકર દીલે બે આરઝુકો મેં,
સુન-સાન ઘર યે કયું નહો મેહમાન તો ગયા.
દક્શાયે રાઝે ઇશ્કમેં ગો જીલ્લતેં હુઇ,
લેકીન ઉસે જતા તો દીયા જાન તો ગયા.
ગો નામા-બરસે ખુશ ન-હુવા પર હજાર શુક્ર,
મુજકો વોહ મેરે નામસે પેહછાન તો ગયા.
બઝમે અદુમેં સુરતે પરવાના દીલ મેરા,
ગો રશ્કમેં જલા તેરે કુરબાન તો ગયા.
હોશો હવાસ તાબો તવા દાગ જા-ચુકે,
અબ હમભી જાને-વાલે હેં સામાન તો ગયા.

ગઝલ-૩૯.

તડપતે હેં ઉન્હેં ગયરોંકી હાલત અયસી હોતી હે
ખુદાકી શાન હે અયસોંકી હાલત અયસી હોતી હે,
જબ આંખોંસે લગાતા હું તો ચુપકે હંસ હંસકર,
તેરી તસવીરભી કેહતી હે સુરત અયસી હોતી હે,
અભી તો ખેલ સમઝે હો મગર એક દીન દીખાવેંગે,
કયામત ઇસકો કેહતે હેં કયા-મત અયસી હોતી હે,
હમારી શકલ તેરે ગમમેં પેહછાની નહીં જાતી,
બીગડ જાતી હે સુરતભી મુસીબત અયસી હોતી હે,
ભરી મેહફીલમેં ગયરોંસે ઇશારે યું મેરે આગે,
મુરવ્વત આંખકા અય બે-મુરવ્વત અયસી હોતી હે,
ન નીકલે આ-લ-મે બાલા તક અયસા ચાંદસા ચેહરા,
ઇનહીં કાફીર બુતોંમેં એક સુરત અયસી હોતી હે,
જરાસી બાત પર અય દાગ તુમ ઉનસે બીગડ બયઠે,
ઇસીકા નામ ઉલફત હે મોહબ્બત અયસી હોતી હે.

ગઝલ-૪૦.

નુમાયાં હે તુમ્હારા જલ્વયે અનવાર ઇનસાં મેં,
જીગરમેં સીનેમેં પેહલુમેં જીસ્મમેં જાં-મેં,
તુમ્હારે નાખુને પાકા કહાં હે ફુસન ખુબાંમેં,
મલાકમેં હુરમેં ગીલમાંમેં ઓર જીન્નો ઇનસાંમેં,

તુમ્હારે હુસ્નકા ચરચા શહા હે ચારસુ હરદમ
અરબમે હીંદમે ઓર રૂમમેં અફલીમે ઇરાંમે,
ઝીયા હજ હે મીસાલે રૂયે અહમદ અલકે ચક ગમ્મા,
સીતારોંમેં સવાબિતમેં કમરમેં મેહરે દરખ્શાંમે,
પડે ફીરંતે હૈં શયદા આપકે હર લેહઝા સર ગરદાં,
ચમનમેં શેહરમે કોહસારમેં દશ્તો બીયાબાંમે,
ન–ઠેરેંગા મોયસ્સર ગર નહો પા–બોસીયે હઝરત,
જીનાંમે ખુલ્દમે ફીરદોસમેં ગુલઝારે રીઝવાંમે,
દુરે દંદાને હઝરતકી કહાંસે આબો તાબ આવે,
ગૌહરમેં લાલમેં યાકુતમેં હીરેમેં મીરજાંમેં,
ન-ઠેહરે એક લેહઝા જો તેરે રૌઝેકો દેખ આવે,
હવેલીમેં મકાનોંમે મેહલમેં કસરો અયવાંમે,
ઇલાહી હીરજે જાં હો નામે અહમદ તા રહું ખુરંમ,
જહાંમે કબ્રામે ફીરદોસમે મેહશરકે મયદાંમે,
ઉસીકે નુરકા અય નુર યે હે અકસ હર શયમેં,
ઝમીંમે ચર્ખમેં ખુરશીદમેં ઓર માહે તાબાંમે,

ગઝલ–૪૧.

ફનાકા જામ અય સાકી મ પીપા લું તુ ભરભર દે,
બકાકી મયસે આંખેં મીસલે નરગીસ મસ્ત કરકર દે.
નીરાલા હે તુ અય મવલા નીરાલી હે તેરી શાનેં,
કીસીકો ખાકકી ઢેરી કીસીકો સંગે મરમર દે.
ખુદાકે શાહને મેઅરાજમેં યે દી દુઆ હકસે,

અતા કર વોહ કદમ આવાઝ ચલનેમેં જો ફુર ફુર દે,
ઇલાહી રૌઝએ ઐનરૂલ-વરા પર જબ મેં જા પહોંચું.
બ-રંગે ગરદીશે ગરદું ન ગરદીશ મુજકો સરસર દે,
કહા જીબ્રીલસે હકને હમે મીલાદે પયગંબર
મેરે મહબુબકી આમદકા તુ પયગામ ઘરઘર દે,
સદા યે આ-રહી હે દમ-બદમ હુકે બીયાબાંસે.
અજલ કબરોંમે લાશેં મરને-વાલોંકી તુ ઘર ઘર દે,
જલાલી હે અજબ ઉસ કાદીરે કૈયુમકી કુદરત,
કીસીકો તાજે સુલતાની કીસીકો ભીક ઘરઘર દે.

ગઝલ-૪૨.

દીલો જાન મેરા લેકર દીલ-બર કહાં ગયોરે,
મુજકો બનાકે મુઝતર દીલ-બર કહાં ગયોરે,
કાબએમેં તુજકો ઢુંડુ યા બુત-કદેમેં અય બુત,
જાઉં કહાં કહાં પર દીલ-બર કહાં ગયોરે,
ફુરકતમેં ઊસ પરીકે દીવાના વાર બનબન,
કેહતા ચેહી હું દર દર દીલ-બર કહાં ગયોરે.
અબ તો ખબર લો આકર વોહ ઇશ્કકા જીગર પર,
કારી લગા હે ખંજર દીલ-બર કહાં ગયોરે.
દીખલા વોહ અપની સુરત જા તુરકી હે મુરત,
બે-પરદા અબ સરાસર દીલ-બર કહાં ગયોરે.
ઉલફત બડહાકે પ્યારે હમસે હુવે કીનારે,
હયરાં બહોત હે મઝહર દીલ-બર કહાં ગયોરે.

ગઝલ–૪૩.

હે જબ તલક બસેરા પીંજરેમેં જાનવરકા
સૈયાદ સયૈર કરલે કુછ અપને બાલો પરકા.
ફોર યે મઝા કહાં હે તુઝકો અરે દીવાને.
જબ આયેગા જુદા હો મેહમાન તેરે ઘરકા,
આખીર પડેગા એક દીન ફુલ બુલસે જુદા હો.
હોસીલ યેહી હે બુલબુલ ઉસ શાખકે સમરકા,
આદમકો લા અદમસે હે અપની દસ્તે કુદરત.
ધુમેં મચા રહા હે સાનેને ઊસ હુનરકા,
જીસ જાતકી તમન્ના રખતા હે તુ જહાંમેં.
હે વોહ ચીરાગ રૌશન મેહમાન ઉસ સહરકા,
કોઇ બાત ના–રહેગી બાઅદ અઝ તેરે મુસાફીર.
પર જીક્ર એક રહેગા આ–માલ ખયરો શરકા,
ઉમ્મીદ કારવાંકી મત રખ લતીફ હરગીઝ,
કુછ બાંધલે જહાંસે તોશા તેરે સફરકા.

ગઝલ–૪૪.

અય દીલે નાદાં ન ઘબરા ચંદ રોજ,
ઇસ જહાંમેં હે બસેરા ચંદ રોજ
કુરબે હક તુજકો અગર મંઝુર હો,
છોડ હસતી હો બીગાના ચંદ રોજ,
મોરકી સખ્તીકા સદમા યાદ કર,

ખાટ ઔર બીસતરકા સોના ચંદ રોજ
કામ ન આયેગા પેશે હક સીવા,
જોર બચ્ચે માઇ બાબા ચંદ રોજ;
મુરસલોંમેં મુસતફાઇ કે સીવા,
કર ગયે સબ નામ અપના ચંદ રોજ,
વકત હે હુશીયાર તો ગફલતસે તુ,
હસતીમેં કલીયર હે જીના ચંદ રોજ;

ગઝલ–૪૫.

ફુરકતમેં મેરી તનસે નીકલ જાન ન–જાયે,
દીલમેં હે ભરા વસ્લકા અરમાન ન–જાયે
બીઠલાતે હું અગયારકો પેહલુમેં વોહ અપને,
કેહના કહીં અગયારકા વોહ માન ન–જાયે,

વાએદા હે સનમ આજકા મત નામ લો કલકા,
કલ તક યે બીગડ વસ્લકા સામાન ન–જાયે;
બે–વસ્લ તેરે દરસે નહીં જાનેકા જાનાં,
ગર જાન મેરી જાયે મગર આન ન–જાયે;
ઇસ વાસ્તે બુત દેખતેહી ભાગ હેં જાને,
ઝાહીદકો યે ડર હે કહીં ઇમાન ન–જાયે,
મુજરીમ હું મેં કાઝી ભલા કયું સામને જાઉં,
હીલયા વોહ મેરા દેખકે પેહછાન ન–જાયે,

ગઝલ-૪૬.

ઉમ્મીદ હે મુજકો યા રબ જબ જાન તનસે નીકલે.
નીકલે તો યા મોહંમદ સબકે દહનસે નીકલે.
મુદ્દતસે આરઝુ હે યેહી મેરી ઇલાહી,
જાકર મેં દેખું રૌઝા જબ જાન તનસે નીકલે.

જબ ગોરમેં લીટાના પરહ કર દુરૂદ યારો,
તો ખુયે મુશકો અંબર મેરે કફનસે નીકલે.
જીબ્રોલ જીસકે દરપે દરબાની કર રહે થે,
વોહી મેરા પ્યારા બાંકી ફબનસે નીકલે.
યારો યે ચલકે દેખો કયસા હે વોહ મદીના,
જીસકે હવસમેં લાખોં અપને વતનસે નીકલે.

ગઝલ-૪૭.

ખડા હે દેરસે તાહેર કફન બાંધે હુયે સરસે,
તેરે સદકે તેરે કુરબાં મેરે કાતીલ નીકલ ઘરસે.
યે કેહદો અબરે બારાંસે અગર બરસે તો યું બરસે,
કે જયસા મેંહ બરસતા હે હમારે દીદયે તરસે.

કીસીને વસલમેં યે કેહકે દીલ કુમલા દીયા મેરા,
ઉઠો વહાંસે જરા સરકો મેરે ફુલોકે બીસતરસે,
અગર ચાહે તો કાબુમેં ઉન્હેં કયા કર નહીં સકતા,
નહીં મેં આપકે કાબીલ હંસી કીજે બરાબરસે.

શાએ વસ્લાત અજાં સુનકર છુરીસી ફીરગઇ દીલપર,
કે બીસમીલ્લાહ કેહ આઇ સદા અલ્લાહો અકબરસે.
ન પહોંચા કોઇ દીવારે હકીકતકી બુલંદી પર,
મગર મેં પાર હો—જાના હું બસ સીરરે સમંદરસે.
ખુદાકો યાદ કરને આજ ક્યું બયઠો હો મસ્જીદમેં,
નીકાલા કીસનીયે બાહેર બુતોંને તુમકો મંદરસે.

ગઝલ—૪૮

કીસમત તુ દીખલાદે મુઝકો જરા, મહબુબે ખુદાકા સુનેરી કલસ,
કબ દેખુંગા જાકર સદ્કે અલા, મહબુબે ખુદાકા સુનેરી કલસ.
બસ હીંદમેં હું બે—ચયેન પડા, બુલવા—લો અરબમેં રસુલે ખુદા,
વહાં પહોંચ—કર દેખું મેં સુબહો મસા, મહબુબે ખુદાકા સુનેરી કલસ.
ફર્યાદ કરૂં કીસસે જાકર, ઈમદાદ કરેગા કોન આકર,
ખલ્લાકે દો—આલમ તુહી દીખા, મહબુબે ખુદાકા સુનેરી કલસ.
યા રબ બ—હકકે શાહે અરબ, કર દુર તુ મેરા યે રંજો તઅબ,
અબ મુઝકો પ્યારા જલદી દીખા, મહબુબે ખુદાકા સુનેરી કલસ.

ગઝલ—૪૯

બડહકે ચીતવનસે ઝમાનેમેં કોઇ તીર નહીં,
તેગે અબરૂકે મુકાબીલ કોઇ શમશીર નહીં,
દોનો હાથોંસે જીગર થામકે આયે તો સહી,
ફીર કભી કેહતે હેં તેરી આહમેં તાસીર નહીં.

જબ રખી સબકી સીલ દીલપે હુવા દીકં પયદા,
હાય બીમારીયે ગમકી કોઇ તદબીર નહીં.
સફ-હયે દીલપે મુનક-કશ હે યે પ્યારી સુરત,
કયા હુવા ગર મેરે પાસ આપકી તસવીર નહીં.
રાસતે પર મેરે આઆ-કે વોહ ફીર જાના હે,
ઇન દીનોં રાહપે ઝારીબ મેરી તકદીર નહીં.

ગઝલ-૫૦.

ઓસા ઉસ બુતકી જબીંકો લીયા ચંદન બનકર,
હુવા હમ દોશ મએ જુન્નારે બીરેહમન બનકર,
ચશ્મે મરદુમસે જો હે આપકો પરદા મંઝુર,
મેરી આંખોંમેં રહા કીજીયે અંજન બનકર,
ખુને આશીકકા પડા યે ઉસે બે-ઢબ લપકા,
ઝુલફે પુર પેચ ન-કાટે કહીં નાગન બનકર.
દોસ્તી કી દીલે હમ-દર્દને બે દર્દસે આહ,
દુશ્મની દોસ્તને કી મુશાતરી દુશ્મન બનકર.

ગઝલ-૫૧.

તેરી ઉલફતકો અય ખાજા ન-કયું દીલ કીમીયા જાને,
પ્યારા જબકે તુજકો હઝરતે ખયરુલ-વરા જાને.
દીલે બીમારકી મેરે ખબર લે જલ્દ અય ખાજા,
મસીહા તુહી મેરા હે મેરે દીલકી દવા જાને.

તમન્ના હે દીલકી કયા કહું ખા–જયે આલમ,
તુમ્હારે મા–સીવા કયા કોઇ મેરા મુદ્દઆ જાને.
ગદાકો એક પલમેં તુ અગર ચાહે ગની કરદે,
તેરા દરબાર આલી હે યે રૂત્બા કોઇ કયા જાને.
કટી જડ કુફ્રકી હીંદુસ્તાનસે આપકે બાએસ,
કોઇ કયા રૂત્બયે આલી જહાંમેં આપકા જાને.
ન–કયું રૂત્બેમેં આલા હો સીકંદર ઓર દારાસે,
તેરે દરબારે આલીકા જો અપનેકો ગદા જાને.
ઝહે કીસમત કીસી દીન ગુલશને અજમેરમેં ખાજા,
બુલાઇંગે મુઝે વાસીલ ખુદા જાને ખુદા જાને.

ગઝલ–પર.

અચ્છી સુરતપે ગઝબ ટુટકે આના દીલકા,
યાદ આતા હે હમેં હાયે ઝમાના દીલકા.
તુમભી મોંહ ચુમસો બે–સાખતા પ્યાર આ–જાગે,
મેં સુનાઉં જો કભી દીલસે ફ્સાના દીલકા.
પુરી મેહદીભી લગાની નહીં આતી અબ–તક,
કયુંકર આયા તુઝે ગયરોંસે લગાના દીલકા.
ઇન હસીનોંકા લડક–પનહી રહે યા અલ્લાહ.
હોશ આતા હે તો આતા હે સતાના દીલકા.
દે ખુદા ઓર જગા સીના વ પેહલુકે સીવા.
કે બુરે વક્તમેં હો–જાયે ઠીકાના દીલકા.

ઉંગલીયાં તારે ગીરેબાંમેં ઉલઝ જાતી હેં.
સખ્ત દુસ્વાર હે હાથોંસે લગાના દીલકા.
છોડકર ઉસકો તેરી બઝમસે કયું-કર જાઉં,
એક જનાઝેકા ઉઠાના હે ઉઠાના દીલકા.
નીગાહે યારને કી ખાના ખરાબી અયસી,
ન ઠીકાના હે જીગરકા ન ઠીકાના દીલકા.
બાઅદ મુદ્દતકે યે અય દાગ સમઝમેં આયા,
વોહી દાના હે કહા જીસને ન માના દીલકા.

ગઝલ-૫૩

કાસીદ નહીં હે ઓર નસીમે સહર નહીં,
ખત કીસકે હાથ ભેજું કોન નામા-બર નહીં.
હરએક અશ્ક સમંદરસે હે ફુઝું,
તુફાને નુહ હે યે મેરી ચશ્મે તર નહીં.
સૈયાદ કયેદ કરકે મુઝે કયા ખજીલ હુવા,
દેખા તો કુછ કફસમેં બજુઝ મુસ્તે પર નહીં.
ફીર કીસ તરેહ યકીં હોકે દીલસે દીલકો રાહ,
મરતે હેં જીસપે હમ ઊસે મુતલક ખબર નહીં.
લડકા બગલમેં ઓર ઢીંઢેરા હે શેહરમેં,
વોહ મેરે ઘર હે મીલતા મુઝે જીસકા ઘર નહીં.
દીલ ખું હુવા હે ઉસ દુરે દંદાંકી યાદમેં,
કયા ગમ હે અપને પાસ જો લાલો ગોહર નહીં.

જો હર તરફ હે ઓર નહીં હે કીસી તરફ,
ફીર કયા બતાઇએ વોહ કીધર હે કીધર નહીં.
કીસકો દીખાઉં અપની તબીઅતકી તેજીયાં,
અફસોસ ઇસ ઝમાનેમેં કદરે હુનર નહીં.
અય જોશ બે-નશાં હે વોહ ઉનકાકી તરેહસે,
યા અપને મુરગે ફહમો ફીરાસતકે પર નહીં.

ગઝલ-૫૪.

પડહો કલેમા મોહંમદકા મોહંમદ નામ લેલેકર,
મોહંમદકો કરો રાઝી મોહંમદ નામ લેલેકર.
ઉમર ફારૂકને કબ્સા મીટાયા ઝુલ્મે કુફરતકો,
જગાયા દીન અહમદકા મોહંમદ નામ લેલેકર.
તુમ્હારે વાસતે સર દે-દીયા સીબ્તે પયંબરને,
કરો તુમ જાનકો કુરબાં મોહંમદ નામ લેલેકર.
કરી જારી નબીને વહાં તુમ્હારે બખ્શા-વાનેકો,
નહીં આંસુ બહાને થે મોહંમદ નામ લેલેકર.
યેહી-હે આરઝુ મેરી કે જા હઝરતકે રૌઝે પર,
કરૂં મેં શુકરકે સીજદે મોહંમદ નામ લેલેકર.
અગર ઝરુ-કશી રૌઝયે મુબ કકી મીલે મુજકો,
મેં ઝાડું અપના પ કેસે મોહંમદ નામ લેલેકર.
કસી ઉમ્મતકો ખાતરસે ગયે થે ગાર તીરોંમેં,
અહાબાને બહાત ઢુંઢે મોહંમદ નામ લેલેકર.

તુમ્હેં લાઝીમ હૈ મોઅમીનોં-કે હઝરતકી ઉમ્મતમેં,
બજાઓ દીનકા ડંકા મોહંમદ નામ લેલેકર.
દરે જન્નતપે પુછે કે હો તુમ કીસકી ઉમ્મતમેં,
બતાદું મેં નબી અપના મોહંમદ નામ લેલેકર.
ઝમાંમેં કબ તલક ગોવા રહે નામે નબી લબપર,
જબ નીકલે જાનહી તનસે મોહંમદ નામ લેલેકર.
રસ્મ થા નામ હઝરતકા હમારે નુરકી કીશતામેં,
ફીર ઉતરે નીલસે મુસા મોહંમદ નામ લેલેકર.
તુમ્હેં તો કુછ નહીં હૈ રીઝ ઝીયાદા રાહકા અશરફ,
ચલે જાંમા મદીનેકા મોહંમદ નામ લેલેકર.

ગઝલ–૫૫.

---

૯૨. ક્યા સ્વાદ હૈ કાંસો ગમીયમે પુછા ચાહીયે,
હીન તરેહ જાતા હુ દીલ બે-દીલસે પુછા ચાહીયે.
ક્યા તડપનેમેં મઝા હૈ કત્લ હો પ્યારે કે હાથ,
ઉમરકી બરબાદીકા હાસીલ બારમાંલસે પુછા ચાહીયે.
જીસને ઉસકા ઝખ્મ ખાયા હો ઉસે માઅલુમ હૈ,
તેગે અબરૂકી સંાહત કાતીલ ચાહનસે પુછા ચાહીયે,
યારકે મીલનેકી અબ કોઇ તરેહ મીલતી નહીં,
તરેહ મીલનેકી કાસીદ વાસીલસે પુછા ચાહીયે.
આહો નાલોકી હકીકત દેખતા હું હીજ્રમેં,
ક્યા ગુઝરતી હોગી તાબ્યાં દીલસે પુછા ચાહીયે.

ગઝલ–૫૬.

આપકે હીજમેં પહોંચી હે યે હાલત મેરી,
મેહરબાં તક નહીં પેહછાનતે સુરત મેરી.
હું સરા–પાયે તમન્ના મુઝે કયા પુછતે હો,
નીકલી બતલાઓ તુમ્હીં કોનસી હસરત મેરી;
ડરસે રૂસવાઇકે અબ મુઝસે નહીં મીલતે હેં,
દેખતે દુરસે પેહરોં હેં વોહ સુરત મેરી;
બઝમસે અપની વોહ યે કેહકે ઊઠા દેતે હેં,
જાઇયે આપકે લાયેક નહીં સોહબત મેરી.
એક વોહ હેં કે ઊડાતે હેં ઝમાનેકે મઝે,
એક મેં હું કે ન નીકલી કોઇ હસરત મેરી;
ગલીયોં ગલીયોં ઉન્હેં ફીરવાયેગી મજનુંકી તરેહ,
રંગ લાયેગી કીસી રોજ યે ચાહત મેરી.
નીમ–જાં આશીકે મુઝતર હે શબે ફુરકતમેં,
આઇયે જલ્દ કે હે આપસે રૂખસત મેરી.

ગઝલ–૫૭.

જીસકે હમ મારે હુયે હેં વોહ સીતમ–ગર ઓર હે,
ઝખ્મ હે જીસકા રગે જાં હેં વોહ નસ્તર ઓર હે.
ઢુંડતા હે જીસકો દીલ વોહ સીલકે ગૌહર ઓર હે,
દો–જહાં હેં જીસકી મૌજે વોહ સમંદર ઓર હે.
ઘલમે સીના જીસકો કેહને હેં સફીને હેં કહાં,

જીસસે પાતે હૈં ખુશ વોહ તો મંતર ઔર હૈ.
અબ કહાં જાઇંગે હમ યે આસતાના છોડ-કર,
ઇસ ઝમીં-પર આજ કોઇ ઇસસે બડહ-કર ઔર હૈ.
અહલે દુનિયાકે લીયે દૈરા હરમ હૈં અય મુજીબ,
આશીકોંકે વાસ્તે અલ્લાહકા ઘર ઔર હૈ.

ગઝલ-૫૮.

શીરીં ઝબાં હુઇ હૈ મજનુંકે પયેર-હનમેં,
લયલા પુકારતી હૈ મજનુંકે પયેર-હનમેં,
ઇતરો મલાલ મલકર હલકે-મેં યાર બયઠા,
બુલબુલ પકડને આયા સૈયાદ અંજુમનમેં.
આયા થા બુલ-ઓશોકી તદબીરમેં ગુલોંને,
હંસ-હંસકે માર ડાલા સૈયાદકો ચમનમેં,
ચશ્મે સીયાહસે તેરી પરદેમેં બતાકે,
તાઅલીમ હોને આયા શીતના ફરેબ પનમેં,
બાઝારે મીસ્રમેં ચલ યુસફકા સામના કર,
ખોટે ખરેકા પરદા ખુલ જાયેગા ચમનમેં,
ઓસેમેં જબકે હંસકર દંદાં દીખાયે ઉસને,
બીજલી ગીરાઇ મુજ પર તકદીરને ચમનમેં.
કોઇ નહીં હૈ તેરા મકદુર હો તો આતિશ,
હૈ રશ્ક અજુરા કરતે ગરસાલે ગોર કનમેં.

ગઝલ-૫૯.

ભીઠે હીજરે શાહે ઝમાં કયસે કયસે,
મીલે ઇસ બલાસે અમાં કયસે કયસે,
દીયે રંજો અંદોહો ગમ દરદો હીરમાં,
લીયે ઇશ્કને ઇમ્તીહાં કયસે કયસે.
જમાલો ખીસાલો સખાયે નબીકા,
ઝબાંસે મેરી હો બયાં કયસે કયસે.
સનાયે ખુરાકે રસુલે ખુદામેં,
તરારે ભરે હેં ઝબાં કયસે કયસે.
મદીનેકા હે કસ્દ મુદ્દતસે લેકીન,
ચલું રાહમેં નાતવાં કયસે કયસે.
હીદાયત નીઝામી વ સાઅદી વ જામી,
નબીકે હુયે મદહે ખ્વાં કયસે કયસે.

ગઝલ-૬૦.

મુદ્દતસે બારે ઇશ્ક હે સર પર લીયે હુયે,
જાઇંગે હમ યે કબ્રકે અંદર લીયે હુયે,
સાકી ખડા હે બઝમમેં સાગર લીયે હુયે,
આઇના હાથમેં હે સીકંદર લીયે હુયે.
પાયા કહીં નહીં દરે મહબુબકા નશાં,
બરસો ફીરા કીયા હું મેં બીસ્તર લીયે હુયે,

મજનું બના જો ઇશ્કમેં લયલા અદાકે મેં,
પીછે હજારોં તીફલ હે પથ્થર લીયે હુયે;
રંજો અલમ હમેં તો મીલા ઇશ્કકે તુફેલ,
પહોંચે જહાં જહાંપે મુકદ્દર લીયે હુયે;
પાઇ જો ગુલ બદનને મેરે મૌતકી ખબર.
મરકદપે આયા ફુલોંકી ચાદર લીયે હુયે;
કુચે સનમમેં ફીરતા હે હુસેની રોજો શબ,
અપની બગલમેં ઇશ્કકા દફતર લીયે હુયે.

ગઝલ-૬૧.

તુમ મસીહા થે મસીહાઇ દીખાઇ હોતી,
કિસ-મતે આશીકે નાશાદ જગાઇ હોતી.
ઇન હસીનોકો હે હુસને દો રોઝાપે ઘુમંડ,
ખુબ હોતા જો યે દૌલતહી ન-પાઇ હોતી.
પેહલેહી ઇશ્કકા અંજામ જો હોતા માઅલુમ,
આબરૂ ખાકમેં અપની ન-મીલાઇ હોતી.
ઉમ્ર ભર શમએ જમાલોંકી મોહબ્બતમેં મરે,
અપસી ઉલફતકો તો બસ આગ લગાઇ હોતી.
દીલભી હાઝીર હે મેરા જાનભી હાઝીર હે મેરી,
ઉજર જબ થા કે કોઇ ચીઝ પરાઇ હોતી.
અપને ઉશ્શાકકો હરગીઝ ન યે જીને દેતી,
ઝુલ્મ થા ઝુલ્મ બુતોંકી જો ખુદાઇ હોતી.

કોઇ દીન અયસાભી તકદીરસે અય કાશ,
મેરી બીગડી મેરે મવલા બનાઇ હોતી.

ગઝલ-૬૨.

દીલમેં આહે શરરબાર કરૂં યા ન કરૂં.
બે-વફા હે મેં ઉસે પ્યાર કરૂં યા ન કરૂં.
સુનતેહી વસ્લકા પયગામ ઝુકાઇ ગરદન,
યે તરદદ-દુદ હે કે ઇકરાર કરૂં યા ન કરૂં.
વોહ ઝરૂકેસે જો ઝાંકે તો મેં ઇતના પુછું,
બીસ્તર અપના પસે દીવાર કરૂં યા ન કરૂં.
યાર આરામમેં હે વસ્લકી શબ આખીર હે,
યે તરદદ-દુદ હે કે બેદાર કરૂં યા ન-કરૂં.
શકલકો દેખકે ઉસકી યે બતા અય મુનીસ,
અયસે યુસુફકો ભલા પ્યાર કરૂં યા ન કરૂં.

ગઝલ-૬૩.

અદા બાંકી તીરછી દીખાયે ચલા-જા,
મુઝે અપના શયદા બનાયે ચલા-જા,
પીલા વોહ નશા જીસસે બસ તુહી તુ હો,
મેરી મયકો મયસે મીટાયે ચલા-જા,
મુઝે દીલમેં અબ તલક તુને અય જાં,
રૂલાયા બહોત અબ હંસાયે ચલા-જા,

જુદા વૈગ દીલકી કશીશસે તુઝે હમ,
ચલા—જા ચલા—જા મોંહ છુપાયે ચલા—જા.
રહે ખ્યાલ દુન્યા ન કુછ ઓર દીંકા,
મેરે દીલસે દોનોં ભુલાયે ચલા—જા.
રહું મેં ન બાકી ન મેરા નશાં કુછ.
સબક તુ વોહ મુજકો પડહાયે ચલા—જા.
ખુદાકી સમઝ શાન તુ ઉનકો કાઝી,
બુતોંસે યુંહી દીલ લગાયે ચલા—જા.

ગઝલ—૬૪.

તુમ્હીં દરદે જીગર ઠેહરે તુમ્હીં દીલકી દવા ઠેહરે.
તુમ્હીં ઠેહરો તો પેહ—મેં દીલે દર્દ આશનો ઠેહરે;
યેહી મીલનેસે નફરત હે તો ઇસ ઝીદકા ઠીકાના કયા,
મેં ઇનકે દીલમેં જા ઠેહરા વોહ મેરે દીલમેં આ ઠેહરે,
ભરી મેહફીલમેં ઉસને રાત—ભર દેખા કુન અંખીયોંસે,
નહીં માઅલુમ હમ ઉસ શોખકી નઝરોંમેં કયા ઠેહરે;
સીતમ હે ખેલ સમઝે વોહ તમાશા રકસે બીસમીલકા,
કીસીકી જાન જાયે ઓર કીસીકા મશગલા ઠેહરે.
અભી અછછે ભલે થે એક બોસે પર બીગડ બયઠે,
મનાતા હું તો કેહતે હેં યહાં મેરી બલા ઠેહરે;
ઇન્હેં ગયરોંકી સોહબતને બનાયા અયસા હર જાઇ,
કભી ઇસ દીલમેં આ ઠેહરે કભી ઉસ દીલમેં જા ઠેહરે;

ખુબાને દરી કુદરત નહીં કરતે મગર કહીંપે,
મરઝ જબ લા-દવા ઠેહરે તો તુમ કીસકી દવા ઠેહરે.
ખબર લો તેગસે ઉનકી જો સર દેનેસે ડરતે હેં,
હમારા ઇમ્તીહાં લેતે હો કયા હમ તો બા-વફા ઠેહરે.

ગઝલ-૬૫.

બધ મોંસે અયસી કોન ખતા, જોકે આના જાના છોડ દીયા,
કયું નાહક અયસે રૂઠ ગયે, જો મોંહકા દીખાના છોડ દીયા.
તન મનમેં લગાકર અગની પીયા, હે દેસસે જા પરદેસ બસે,
મોરે મનકી અગની કયસે બુઝે. મોંસે આંખ લગાના છોડ દીયા.
તેરા શરબતે દીદ હું જબસે પીયા, તુહી હે આતા નઝર મોહે હે ખાજા.
તુને ખા-જ-યે આલમ દીલકો મોરે, મય-ખાના બનાકર છોડ દીયા.
મુસાકો તુરપે એક ઝલક, દીખલાકે જલાયા જાન તલક,
પર શમેઅસે ચેહરે પર અપને. પરવાના બનાકર છોડ દીયા.
મહમુદશાહ અપને ગુરૂસે મીલો, કીજો અપને પીયાકી સેવા કરો,
વોહ અગલી બાતકો યાદ કરો, કયું અપના ઠીકાના છોડ દીયા.

ગઝલ-૬૬.

કુછ હમ એકહી નહીં ઇંતેઝાર બયઠે હેં,
રસુલે પાકકે શયદા હજાર બયઠે હેં.

ફીદાએ પરદયે રૂખકો જમાલ દીખલા દો.
હમ આંખેં ખોલે હુવે ઈંતેઝાર બયઠે હેં.
તુ વોહ હે શાહ કે શાહાને ગય-રતે જમશીદ,
તેરી ગદાઈકે ઉમ્મીદ-વાર બયઠે હેં.
ગમે ફીરાકે શહે દીંમેં અબ તો ખોકર હમ,
તમામ દૌલતે સબરો કરાર બયઠે હેં.
ન-હમકો જરકી હે ખાહીશ ન ચાહ જાહકી હે,
તુમ્હારે લુત્ફકે ઉમ્મીદ-વાર બયઠે હેં.
ખ્યાલે રૈઝયે પુર નુરે મુસતફા હે હમેં,
ખમોશ સુરતે શમએ મઝાર બયઠે હેં.
હમેં તો ધ્યાન વોહ સુરરકે ઝુલફો રૂખકા હે,
ઇસી ખ્યાલમેં બયલો નહાર બયઠે હેં.
સુના હે કબ્રમેં દીખાતે હેં શબીહ નબી,
અજલકે ઇસલીયે હમ ઇંતેઝાર બયઠે હેં.

ગઝલ-૬૭.

કયા ખુબ મઝેદાર હે યે ચાહકા પ્યાલા,
શો રંગ્રેઝ તૈયાર હે યે ચાહકા પ્યાલા.
જે ટોંક શકર દુધભી નવટાંક પડા હે,
બાલાઇસે તૈયાર હે યે ચાહકા પ્યાલા.
ઇસ ચાહકી હર દીલમેં ભલા ચાહ કયું ન હો,
માઅશુક તરૈહદાર હે યે ચાહકા પ્યાલા.
બરસાતકે ઓર જાડે-કે મોસીમમેં કહું કયા.

મરમીસે મદહ—ગાર હે યે ચાહકા પ્યાલા;
કાફીકો મેં કુરબાન કરૂં ઓર કાહવેકો સદકે,
સાલમકો કરે ખાર યે ચાહકા પ્યાલા.
કયા શીર બીરંજ ગીર એ ર શરબતકી હલ્કત,
ઇન સબકા તો સરદાર હે યે ચાહકા પ્યાલા;
પીના હે તો પીલો નહીં પચતાઓગે આખીર.
બીકતા સરે બાઝાર હે યે ચાહકા પ્યાલા;
યે ચાહ મોહબ્બતકી હે ચીનાઇ નહીં હે.
આફત ઝરીફે ઝાર હે યે ચાહકા પ્યાલા.

ગઝલ–૬૮.

જબ ઉસ ગુલે રાઅનાસે મીલા પાનકા બીડા;
કયા રંગ જમા લુત્ફ દીયા પાનકા બીડા,
તંબાકુ મહક—દાર ઇલાયચી હે તરેહ દાર,
કીતના હે મઝે-દાર બના પાનકા બીડા;
ખુશીસે હે કેવડમેં બસાયા હુવા કથ્થા,
ક્યું દે ન મેરી જાન મઝા પાનકા બીડા.
શોખી નહી અચ્છી યે શરારત નહીં અચ્છી,
તરસા ન બહોત કરદે અભી પાનકા બીડા.
રક્ત અયમા હુઆ ખુન જગે ધુને દુશ્મન,
પેહલે જો મુઝે ઉસને દીયા પાનકા બીડા.
કયા જરકી લત્તાફત હે કરૂં નઝર અભી સર,
લા પાનકા બીડા તુ ખીલા પાનકા બીડા,
સુલતાન ગઝલ કયું નહો મકબુલ હમારી,
હે તોહ-ફયે અહબાબ નયા પાનકા બીડા.

ગઝલ-૬૯.

સરસે નૌશાકે અઝીઝોંને જો બાંધા સેહરા,
સર બસર હો-ગયા એક નુર સરાપા સેહરા.
મોગરા વ ચંબેલી ગુલે રંગી શાદાબ,
તારે જરસે બડી ખુબીસે થા ગુંધા સેહરા.
સરપે તુરરા હે ગલેમેં હે વોહ બદદીકી બહાર.
કંગના હે હાથમેં તન પર હુવા જેબા સેહરા.
ઇતરે ગુલ ઇતરે હીના ઇતરે અગર ઇતરે ફરસ,
મીલકે અહબાબને મેહકા દીયા દુના સેહરા.
સદકે હો હોકે બલાયં ભીં બહોત બેહનોંને,
બોલે માં-બાપ હો મુબારક તુઝે બેટા સેહરા.
શાદમાં દોસ્ત થે ઓર ખુશ થે બરાતી સારે,
સબને કઇ બાર બડે શૌકસે દેખા સેહરા.
સબ અઝીઝોંને કહા ખુબ હે સેહરા વલ્લાહ;
આજ તક હમને તો દેખા નહીં અયસા સેહરા,
ટાફ્સે આઇ હેં પરીયાભી પયે નઝઝારા;
ભા-ગયા ઉનકોભી ઇનસાનકા પ્યારા સેહરા.
હુરો ગીલમાનો મલાયેકકી સદાયેં આઇ;
મરહબા સલ્લે-અલા હે યે અનોખા સેહરા,
ગુલે ગુલઝારે સીયાદત હે યે દુલ્હા બેશક
મીસ્લે બુલબુલકે તસદ-દુક હુવા 'શયદા સેહરા.
સુનકે ઇસ સેહરેકો કેહને લગે અહબાબ હરીફ,
વાહવા તુમને તો હે ખુબહી લીખ્ખા સેહરા.

નાટકનાં ઉરદુ ગાયનો.

(ભાગ ૨જો.)

૭૦.

કુદરત રહ—મતકા હે યા રબ તુ ઇસરાર—કુદરત.
હાઝીર નાઝીર તુ, હય કાદીર માહીર તુ.
ગાલીબ ગુફરાનો ગફફાર, રાઝીક રહમાં રહમતદાર—કુદરત.
સાંઇ સુબહાં સરજન હાર, તાલિબ તોબાકા સત્તાર—કુદરત.
ખાલીક યઝદાં કહહાર, વાજીબ જીશાંનો જબ્બાર—કુદરત,

(સંગીન બઝાવલી)

૭૧

ખાલીક મુતલ્લક કાદીર બરહક, વાહીદ એક બડા કીરતાર,
અફ્સુંકા આકા જગકા દાતા, જગત—નાથ હે તુ સત્તાર—ખાલીક.
બહરો બરમેં સંગો શજરમેં તુહી તો હે તુહી તો હે.
તુરપે દેખા અર્શપે પાયા, તુઝકો બશરને અય ગફ્ફાર—ખાલીક,
બાગે ખલીલો વાદીં અયમન, નુરસે તેરે થે રોશન,
ભેદકો તેરે કયા કોઇ જાને, તેરી લીલા અપરંપાર—ખાલીક.

(જોડ તોડ)

૭૨

તુ અજબ હૈ લાસાની અરે જાની.
યે ઠુમકની તેરી ચાલ ઢાલને દીલકો કીયા પાની;
લગ ગલેસે અય જાની મન માની,
ક્યા નાઝો અદાકા હુમેં તેરા આશીકે દીલજાની;
ચલ સાથ મેરે જાની અરે જાની,
મેં બનું તેરા રાજા હો જોડા અપના લાસાની;
તુ તન તો મેહું જાન, તુ હુર તો મેં ગીલમાન;
તુ ચુડેલ તો મેં શયતાન, તુ સુરજ તો મેંહું ચાન,
ચલ સમઝકે અય જાની અરે જાની;

(તીલસમે સુલયમાન)

૭૩

મોરી અંગીયા રેશમી જાલી–મોરી.
દેખો ઉડતી ચીડીયા આઇ,
ફેસાઇ, યેહ ફેસન હે આલી,
બ્યુટી નીરાલી, યેહ ફેસન હે આલી–મોરી.

(શેઅર)

ચેહરે પર પાઉડર પફ કીયા, અબરૂપે કોસમેટીક લગા,
છીડકા લવંડર ઝુલ્ફ પર. ઓર જામ રમકા પી લીયા–
યે ફેશન હે આલી– મોરી.
આશીક મીલા કોઇ અગર, લીપટા લીયા ડેકર ચેહી.
મન તન શુદમ તુ જાં શુદી, મન તુ શુદમ તુ મન શુદી–
યે ફેશન હે આલી–મોરી.

(જંજીરે ગૈહર)

૭૪.

મેરે જોબનકે ગુલશનમેં ફુલે હેં ફુલ,
જોબનકે ફુલ સારે ઝગડેકે મુલ-મેરે.
બેલા બ.લી નાર નીરાલી,
માલન હું રાનીકી સુરત કબુલ-મેરે.
બેલા મોતીયા ચંપા મોગરા,
સબકા મુખડા મેરે આગે હે ધુલ-મેરે.

(વિક્રમ બિલાસ)

૭૫.

હુવે જાને હેં પાર તેરી બાંકી તીરછી નઝર કે કટાર-હુવે,
રંગ રૂપ અબરૂ નીગાહ નાઝ જાદુ, આઝમ હો તુજપે નીસાર.
નયન તુકારો કાલે કાલે ફરીવે આશીક હુવે હેં હજાર,
હાય તેરે આશીક હુવે હેં હજાર.

(ચીરાગે ચીન)

૭૬.

ચલા જારે બે દરદી સીપઇયા હરજઇયા વાહીયા,
તોરે સંગ નહીં બોલતી-ચલા જારે.
હરજઇયા દુખ દઇયા ગરજઇયા વાહીયા,
તોરે સંગ નહીં બોલતી.

માનો માનો માનોજી માનો,
વાયેદા હમારા જુઠા ન જાનો,

આંખોંસે આતા, મેંકા જો પાતા, પ્યારીકા મેં અપની,
મરવા લગાતા-ચલા જારે.

(જેહરી સાંપ)

૭૭.

અજી દુધ લો દીલજાની, રસીલે પ્યારે સયલાની-કોઇ.
ઉજલા ઉજલા દુધરે ગોરે ગોરે હાથ,
ગોરા મોરા સાજના ગોરી ગૌઅન સાથ,
જો ગોરસમેં બસે સો રસ નહીં જહાન,
ગોરસ સબ રસસે સરસ જાને ચતુર સુજાન,
મયકા પ્યાલા જો પીયે સો જન જાન જલાય,
મયકા પ્યાલા જો પીયે સો જગમેં સુખ પાય-અજી.

(વિક્રમ બિલાસ.)

૭૮.

આગ તનમન લગી કયસે બુઝાઉં,
કયા બતાઉં કયા સુનાઉં કલ ન-પાઉં જીસે જાઉં.
યે કીસકો દીખલાઉ-આગ.
હાય ગઇ મેં હાર, પાસ નહીં વોહ યાર,
દાતા કયસે રહું મન માર,
કથ બીના મેં કામની, રોઉં કયસી કરૂં કિરતાર.
આજા જલદી ઓ પ્યારે, ઓ ન્યારે જરી સુખ પાઉં.
મેં તુજપે બલ જાઉં-આગ.

(તબદીલે કિસમત)

૭૯.

સુન મોહનીયા નજરીયા ડારનારે,
તન મન નયેન સબ તોપે વારૂં, ધર દર સબ તુજ પર નીસારૂં,
કંપતક સકંટસે જી નીસદીન હારનારે-
બીનતી સુનલે મેરી પ્યારી, જીસે હું મેં અબ તો બારી,

કોઇ જતનસે સંગ મીલાદે યારનારે-
મેરી જાન મેં કુરબાન, હર હર આન ઓ જી-શાન,
મેરા ધ્યાન કર નાદાન હું બે-જાન,
કબ તક કાતીલ બનકર ખંજર મારનારે-

(હેમલેટ)

૮૦

મેં હું તુમ પર નિસાર, તીરછી તુમ્હારી નઝરસે,
મેરે ઘરસે જરસેરે-મેં હું.
હમેં જીતના હે પ્યાર, તુમ્હેં ઈતના ઇનકાર,
અરે પરવર દીગાર, પાલા ડાલા કયસે નરસં-મેં હું.

૮૧.

માઇ લવ આઇ વીશ વન કીસ ઓનલી,
ઝૂટી મેરી સમઝે તેરી ગીટપીટ બોલી-માઇ લવ,
હાઉ સ્વીટ મુન લાઇટ, સીમ્સ ટુ મી ધીસ લાઇટ,
લેટસ ગો નાઉ ટુ ચોપાટી.

ઝબાની.

ઠંડી સડકપે નાઝસે સાઇકલ ચલાઉંગી.
હર એક જેન્ટલ-મેનસે આંમેં લડાઉંગી.
ડબલ રોટી ખાઉંગી લે કાંટા છુરી,
મે સેમપીઅન રમ પીઉં કભી,
ગાના=હાંરે ગોરે સાહેબ તુ લાલ સુટ સીલા દેના,
હુંમેં તેરી મડમ,
બસ વો નાફિર,

ટેંક્યુ.

કમ કમ કમ કમ ટુ બજાર મીસ,

બટસ ધ ટાઇમ એ.ફ પરચેઝીંગ ધ થીંગસ ફોર યુ-માઈ.

(જજીરે ગૌહર.)

૮૨.

હમ ઝવેરી લડકે હાંહાંરે હમ ઝવેરી લડકે-હમ,
બડે સુઘડકે ચલે મોતી બજાર અકડકે,
મેરે ગૌહર રતન હેં અદનકે, મેરે રતન સજન તન મનકે,
ચમન હેં લાઅલે ચમનકે, ચલે મોતી બજાર અકડકે-હમ.
હર નર સજકર દમકે, બદન ચમન બન ચમકે,
હીરે પન્ને મુંગે મોતી ચમકે, દરસનમેં જી પરસનમેં.
નીરાલે બર લાકું મતલબ રગડ ઝઘડકે; ચલે મોતી
બજાર અકડકે-હમ.

(ચીરાગે ચીન.)

૮૩.

બસ ઝુટે સંસાર સીંધુમેં, નર હૈ જલકી ધાર-એ હો.
બતસે અયા ઉત્તકો ધાયા. જાન લગે નહીં બાર-એ હો,
બન ઠનકે જબ આઇ ઘોબનીયા કર સોલા સીગાર-એ હો,
દેખ દેખ અનમોલ જોબનવા, લલચે જીવ હમાર-એ હો,
ગરજ બાવલી ગરજ સુક્ષ્ની, ગરજ કરે નાચાર-એ હો,
તેરે જોબન પર તન મન અઃ ધન પ્રાન કરૂં બલહાર-એ હો,
વોરી પ્રાતસે જોગ રમાઉં છોડું કુટમ પરીવાર-એ હો.

૮૪

ચલ ઘોડે અસવાર રે, ચલ ઘોડે અસવાર—ચલ.
ટીક ટીક ટીક ટીક હાંકું ઘોડા, સટસટ કોડા મારરે—ચલ.
નાન કબાબ ઓર ભાજી જીસપર, બેવડા બોતલ ચારરે—ચલ.
બલબલ જા તુ યાર બના તુ, દેખ મેરા સીનગારરે—ચલ

(સંગીત બકાવલી)

૮૫

સાડે તીન પેસે એક મછલી ના બેચુંગા—સાડે,
છોટી મેરી મછલીમેંસે નીકલી યેહ અંગુઠી,
બાજારમેં જા બેચું ઇસકી ખરીદ લાઉં રોટી—સાડે,
અંગુઠીકો બેચું ભલા રૂપીએ લાઉં તીન,
મુરગીયાં ઉસકી લાકે બેચું અંડે સારા દીન—સાડે.
અંડે કે જો પેસે આવે ઉસસે લેંગે બકરી,
જાલા ફેંકે હાથમેસે લે—ફીરેંગે લકડી—સાડે,
બકરીકે બચ્ચોંકું બેચું ઓર લાઉંગા ગાઇ,
ગાઇકા ફીર દુધ બેચે ભેંસ લેવેં ભાઇ—સાડે.
ફીર લઉંગા મેં હવેલી સોદાગર કેહલાઉં,
દરબારમેં મેં બાદશાહોંકો બે—ધડક ચલા જાઉં—સાડે.
શાહજાદી બડી કોઇ આશક પડેગી મુઝપે વાહરે,
શાદી ઉસકે સાથ કરંગા તબ ઝુકેંગે સારે—સાડે.

(શકુન્તલા)

૮૬

મેં હીકમત ફીતરત—વાલા હું ચલતા પુરજા તાકત—વાલા હું,
ઇનકા રંગમેં ગોરા હું, ઓર લોક જોડમેં પુરા હું,

લો આઝમા–કે દેખો, અપના બનાકે દેખો.
યા કાટ છાંટકી હાંડીમેં ગરમ મસાલા હું–મેં હીકમત.

૮૭

આશીક હોકર મુજપર દોડે આયે તુમ અય રાનાજી,
હાં હાં ઠીક ઠીક, તુમને જાના સચ હે દાના,
મેરે જોબનકે ગુલશનમેં ભંવરા બનકર આનાજી,
હાં હાં ઠીક ઠીક, તુ ગુલ મેં બુલબુલ દીવાનાજી–આશીક,
મેંભી દીલ જાન, તુજ પર હુંગી કુરબાન,
દીલકો સમઝાવો મેરે, જીકો બેહલાવો મેરે,
મકસદ બરલાવો મેરે, જલદીસે દીલજાન–આશીક.

(વીક્રમ બિલાસ)

૮૮

તરકારી લેલો માલન તો આઇ બીકાનેરસે–તરકારી.
પાલક બેચું સોયા બેચું ઔર બેચું ચોલાઇ,
ભરે બજારમેં ડંડી મારૂં તો માલનકી જાઇ–તરકારી.
કકડીકા તો બ્યાહ રચાયા, કદ્દુ બ્યાહન આયા,
સાથ તુરૈયાં મંગલ ગાયેં યે બાલમ ખીરા–તરકારી.
ગાજરકા તો કિલઆ બનાયા મુલીકા દરવાજા;
શકર કંદકી તોપ બનાઇ લડે ફીરંગી રાજા–તરકારી.

૮૯ (હેમલેટ)

દેખુંગી પ્યારે અબ્બાકી મુખડા,
પ્યારા પ્યારા પ્યારારા મોરે અબ્બાકા મુખડા,
જાકે હુવે થે હમેં દીલસે જાબ તક,

દીલસે જાયેગા સારા સારા સારારી. એક મુદ્દતકા દુખડા-દેખુંગી, રખ્ખેગા ઊલફત બહમ સબ કુમબા.

કુમબા ફીરતા થા, મારા મારા મારારી, દીલ ઊખડાહી ઉખડા, દેખુંગી પ્યારે અબ્બાકા મુખડા.

(જેહરી સાંપ)

૯૦

મોરી આલી નીરત નીરત નીરકી ગાગર લાયે, હમ જાયે;
ચંપેકી કલીયાં, બેલ ચંબેલીયાં, ચુનકે હાર ગુંદાયે-આલી.
મોરી ચુંદરીયાં ભીગી સગરીયાં છલ છલકે ગગરીયાં;
પાનીયાં ડારત ગજરે ગુંદત, બાગમેં રંગ રચાયે-આલી.

(શકુન્તલા.)

૯૧

પયસેકા હે બાગ બાબા, પયસેકા ખટરાગ,
પયસેકા હે બાગ બગીચા, પયસેકી હે લાગ,
પયેસે-વાલા સયેર કરે, પયસાહી ફુલ ખાય,
પયસે-વાલા ફુલ ચુને, બે પયસેકા મુરઝાય-પયસે,

(વિક્રમ બિલાસ)

૯૨

પ્યારે મોહે લંડનસે માટર મંગાદે;
મંગાદું મંગાદું મંગાદું મોરી જાન-પ્યારે.
કરલો પીયા ઠંડા જીગર, પીકે આઇસ સોડા વાટર,
અન દીલા બલકાન તેરે કુરબાન-પ્યારે.

(જંજીરે ગૌહર.)

૯૩

નીરમલ બરનેકો નીરરે, ગોરી ચલી કુવનકો—નીરમલ.
મુયેપો ગાગરીયા હરવા ગલેમેં, અંગ રમાકે અબીરરે-ગોરી.

નાખનસે કાહે બાલ ઝુલાવત લચકાવત ગોરા સરીરરે-ગોરી.

(જહાંગીરશાહ ગૈ.હર)

૯૪

તુમ ન આયે હમારે આંગનમેં,
ચથી બાદે બહારી ગુલશનમેં—તુમ ન.
સેજ બીછાવું ફુલોંકી મેહન,
હરવા ગુંધાવું ગરવા સોહાવન,
આઓ બીઠાવું નયનન—મેં તુમ ન.

(તીલીસમાતે ગુલ.)

૯૫

અમ્મા મોહે ખેલનકો ટેસુ મંગાયે દે—અમ્મા,
ચલત, ટેસુમેં ફીરું, ઓર દીલસે ભજન મેં ગાઉં,
નીત મંગલ ઓર નયા ખેલ નીત દહાડીમેં રૂપ બનાઉંરે.
મોહે ખેલનકો ટેસુ મંગાયે દે—અમ્મા.

(ગુલર જરીના)

૯૬

ઝુલમ નકર ઓ ઝાહીર ઝાલીમ, જગમેં રેન બસેરા હે,
સહર ફનાકી હો—ગઇ જીસદમ, સફર અદમકા તેરા હે—ઝુલમ.
સાથ લે મશઅલ કારે નેકકી, તા હો ઉજાલા કુછ આગે,
કસરે અજલકા ગોર હે જીના, જીસમેં સદા અંધેરા હે—ઝુલમ.

(જંજીરે ગૌહર)

૯૭

થોડા ખાના, થોડા સોના, અયસા ખુબીદાર ભલા હે કોન;
[illegible] થોડ [illegible] હે.

બડા શુરમાં, વફાકા પુતલા, અયસા અજબા યાર બના હે કોન!
અજી વોહ કુત્તા હે.
બાટકે ખાયે, ભાગ બતાયે, અયસા ગુન, આકાર હુવા હે કોન!
અજી વોહ મુરગા હે.
જલદી જાગે, રનમેં આગે, અયસા બીર બના હે કોન!
અજી વોહ મુરગા હે
(વિક્રમ બિલાસ.)

૯૮

ન હોના ચાહીયે નાઝાં કીસીકો ઝીંદગાનીમેં,
હજારોં માહરૂ અરઝાં પડે હેં દારે ફાનીમેં—ન–હોના,
અનાસીરમેં હે જબ તક રૂહ સબ આલા વ અદના હે.
મીલે લાખો હવામેં ખાકમેં આતશમેં પાનીમેં—ન–હોના.
ખુદા મહફુઝ રખ્ખે આફતે અઝો સમાવીસે,
નઇ કુંપલ હે નીકલી ઇનદીનો નખલે જવાનીમેં—ન–હોના
(અફાવલી)

૯૯

બનકે તવંગર મીસ્લે સીકંદર. માલદાર કેહલાતે હેં,
ખેલ કુદમે કીસમત–વાલે દૌલત હશમત પાતે હેં,
મોતીંકે દરીયમેં ગોતે લાખોં ગોતે ખાતે હેં.
કિસ્મત ફુટી હો તો કંકર પથ્થર લેકર આતે હેં.
હમ ઘરમેં બયઠે હીરે મોતી પાતે હેં,
હમ ઝગડા કરકે હલવા રોટી ખાતે હેં,
હમ ચોરી કરકે પૈસો છીનકે ઉડાતે હેં.

હમ તાડી પીકે રૂસ્તમસે લડ જાતે હેં.
થપ્પડ દેતે હેં, લપ્પડ દેતે હેં,
હાર જીતકે લાતે હેં હમ માર પીટકે ખાતે હેં,
અલાઉદ્દીન મીર અલાઉદ્દીન મીર;
ઉડાઓ ચમન પીર ઉડાઓ ચમન પીર,

(અલાઉદ્દીન)

૧૦૦

મેરે દીલને હવસ કી હે તેરે દરસકી,
તુ ઘરસે જો બાહેર નીકલતી હે,
તુ હે પુરે બરસકી બની મેરે રસકી,
મેરી બાતોંસે ક્યું તુ મચલતી હે
બરસ સોલાકા સીન તેરા ગોરી કામીન,
હેં જવાનીકી રાતેં મુરાદોંકે દીન,
મેં હું કબસે ખડા જરા આંખે લડા,
કયસી ચલ ચલકે દીલકો કુચલતી હે.
ખચ્ચર આવ્યો છે હાથ, મારો જોડાની લાત,
બસ લગાવી લુચ્ચાને કાઢી નાંખો બાત,
પડે ભારી મઝા- દીધી સારી સજા.

(ગુમાન તારા)

૧૦૧

જાગ ઓ સોને-વાલે મુસાફીરરે, સંગ સાથીને ડેરા ઉઠાયા.
સુન ઓ મતવાલે નીરાલેરે, સબને કુચકા હે ડંકા બજાયા,
સાથી-ભી જાગે સંગાથી-ભી જાગે, જાગા સબ અપના પરાયા.
તુ કયસી નીંદમેં હે મુરખ, અબ તક જો હોશ ન આયા,

સાથ ઝમેલા ઔર તુ અકેલા, ચોરનકા ડર છાયા,
હમ ભય ભોર બાંધ કમર, નહીં લુટ જાયેગી માયા.
(પાક દામન)

૧૦૨

કયસી મતવારી યે બતીયાં બનાયે રહી,
નયનાં લગાયે રહી સયના ચલાયે રહી.
અખીયાં મીલાયે રહી છતીયાં દીખાયે રહી,
ચલ ચલ નારી લવારી બજારી—કયસી.
પ્યારીકી યારીમેં ખારી હે ન્યારી,
નઝર દીખલાને લગી નયનાંકી પ્યારી કટારી—કયસી.
(હેમ લેટ)

૧૦૩

દુલ્હા મેં બન જાઉં રે, તોહે દુલ્હન બનાઉં,
જરા જવાહીરકા બનાકે જેવર, તુજકો પેહનાઉં રે,
નાકમેં તેરે નથની જવાહેર, લાકે અભી પેહનાઉં રે,
સર પર સેહરા તેરે પરીરૂ, ફુલોંકા લાકે બંધાઉં રે.
(તીલસમેં સુલયમાન.)

૧૦૪

પેટભર તાડી જો પીલે યાર તુ. ફુલકર હો—જાયે
રૂસતમસા તેયાર તુ.
નોશ કર નીરા રોજ મઝેદાર તુ, ફોડદે હાથોંસે
અપને દીવાર તુ.
દુખતા હો યા સર હો ભારી, પીલે મીઠી કડવી તાડી.
જલદી જલદી દોડે નારી, ગરમી ભાગે મારી મારી,

કીધરે હાથીસે અપના ફરમાર હુન્ગેટ જારૂ.
(બચલો નહાર)

૧૦૫

કીસી ચાલસે અપના કામ બનાઉં, કીસી પાજી,
ભીખારીકા બાપ બનાઉં.
ઉલટી સીધી ગાડી ચલાઉં, સુઝી મે બાત અબ વાહરે વાહ.
બડી મેરી હીમ્મત બડી, મેરી કુદરત બડી બડી,
સુઝી ચાલ.
કામ હે મુસ્કીલ મેરા, કરદે તુ અબ હલ મવલા.

ઝુબાની.

ક્યા પારસી ગ્રીક ઇટાલીયન ઇંગ્લીશ યા અમેરીકન,
જાપાની યા રૂસી અફગાન, મુસલમાન યા બ્રાહ્મન,
ઇમતીહાં હું બાપોંકા મેં, બનાકે પેહલે કલાસ,
બીબીબાઇ જો આયે હોગા અવ્વલ નંબર પાસ—
કીસી ચાલસે,
(જ જીરે ગૈ.હર)

૧૦૬

સારી દુન્યામેં ફકત ભાયા મુઝે ઉસકા જમાલ,
ઉસકી સુરત પર શીદા મેંને કીયા હે જાનો માલ.
નામ હે બીરજાન મેરા ઓર મેં પરી હુ બે-મિસાલ,
સારે દુન્યાના પરસ્તાંમેં મુઝે આયા ખ્યાલ,
હાં ઇધર ઉધર ચલત ફીરત આઇ મેરી સવારીરે,
સુરત મુરત પ્યારી પ્યારી વારી વારી, સાજન સેલા મોરારે,
હું બલહારી રે—હાં ઇધર ઉધર.

સાથ લૈજાકર પરસ્તાંમેં ઇસે આ-ઇતેબાર,
વરલકે ફુલું મઝે હાસીલ હો લજજત બે-શુમાર
ક્યું ન મોંહમેં પાની ભર આવે જો હો બોસો કિનાર.
ફુરનકે ગુલઝારકી લુટુંગી મેં હરદમ બહાર.
હાં ઇધર ઉધર— (જામે જહાંનુમા)

૧૦૭

જાની લાસાની નુરાની સુરતીયાં,
પ્યારી દીલહારીકી સારી હે બતીયાં,
જાદુસા ડાગ હે આંખોને પ્યારી.
પલકોંને મારી કટારી,
બલકે તલકે તનમેં મનમેં—જાની.

(દીલ ફરોશ.)

૧૦૮

ચલતી ચપલા ચંચલ ચાલ સુંદરીયા અલબેલી
જોબન રસ માતી ડોલે નયનન અમરત રસ ઘોલે;
સંગમાં બને મંડલ બેથી આલી.
એક તો નયના મદ ભરે દુજે અંજન સાર.
એ બૈરી કઇ દેન હે મતવારની હતીયાર.
અહાહા શ નો વાલી એ.હો હો ભોલી બાલી.
નઇ બેલસી હે નાર નબેલી.

(અસીરે હિર્સ)

૧૦૯

છોટા પીલા હું મેં બડા ચાલોયા,
ચાલીયા જાલીયા તાલીયા-છોટા.
પુરા ફુહાનીયા પુરા મસ્તાન હું,

તુફાની સયલાની બોલા મસ્તાન.
મન માની ગરજની મસતી તુફાન,
શયતાની અફકાની છોટા શયતાન,
કરતા હું લુકમાની બનકર લુકમાન,
રમત ભરા ગમત ભરા મેં બડા છલીયા—છોટા.
(વિક્રમ બિલાસ.)

૧૧૦

ગુલે ગુલઝાર નાજો રાનાઇ, કયા બાત યે દીલમેં આઇ—ગુલે,
મેરે ચમનસે ચુરાકે ગુલ તુ કર ગયા ગુલશન કુલ વીરાન,
સોનેકી મેરી બારા દરીમેં જાગે તેરે અયશાન,
મીલાકર હાથ અંગુઠી સરકાઇ—કયા બાત.
તેરી ખાતીર જંગલ જંગલ બનબન ફીરી મેં સર ગરદાન.
બનકે નજુમી તુજસે મીલાયા બાપ તેરા સુલતાન,
સરાસર દેખ મેરી ચતરાઇ—કયા બાત.
ચાહા થા એક સીરેસે તેરા ઘર દર કરૂં મેં સબ વીરાન.
માન મેરા એહસાન, પ્યારે બચ ગઇ તરી જાન.
સમઝ લે ખુબ ગર હે દાનાઇ—કયા બાત,
દીલબર સમઝ ન મુજકો જીસકા જીતલીયા મયદાન.
બાઇઓંકો—ભી દાગ દીલાકર કીયા બ્હોત હયરાન,
કહો કયા શાન ઇસમેં દીખલાઇ—કયા બાત.
હમ્માલા તેરી સાસ હે આતી પાસ તેરે સુન અય જીશાન,
થોડા સીખ્ખા બહોત સમઝ તુ આ જલ્દી ઇસ આન.
વગર ન જાન અપની રૂસવાઇ—કયા બાત.
(બકાવલી)

૧૧૧

ચમકા ચલતા છલતા જલતા મુજકો યે કયા દીલમેં સમઝા.
ચીકના ફીતના ફુટના દમકા પ્યાલા હે યે સમકા.

તેમ મારૂં મનનનન જાન જાયે સનનનન,
બનકે મુરદા ફડકે મુરગા સાથી હો વોડી જમકા.
(ખુને નાહક.)

૧૧૨
મેં તો પુજન કરો હનુમાનકો—સૈયાં.
ચલો હનુમાનકો ઘેલી પ્રીયા ધામકો—મેં તો.
તેલકી પુરી હનુમાનકો ચડાઉં, ઘીકી પુરી મેરે યારકો—સૈયાં.
આંકડેકે ફુલ હનુમાનકો ચડાઉં, ચંબેલીકે ફુલ મેરે યારકો—મેં તો.

૧૧૩
કમર બાબ ખા—ગઇ હુઇરે હલકાન,
બદન દુખતા હે બદન દુખતા હે, હુઇ મેં હયરાન—કમર.
સજન મેરે હાથોંકા દાબ જરા મેરે પયરોંકા દાબ કહોં,
ધુનાન દેખ મેરી જાન—કમર.
ઉધરે મેરી હડડીબી તોડ ડાલી.
પસલી મરોડ ડાલી, ઉલટી ઝંઝોડ ડાલી જાન—કમર.
(હુસ્ન આરા.)

૧૧૪
કીરદીગાર ઉસ્તવાર તેરા ઇકતેદાર,
રોજગાર કારોબાર પર હય,
ખાકસાર ઔર જાર હમ હેં ગુનાહ—ગાર,
તેરે આગે સરકો ઝુકાયેં—
અલમ સીતમ કદમ કદમ થા હમપે દમ બદમ,
કરીમ કરમસે ગમ તેરે અદમ હે અબ બહમ.
અમન ચમન હરે દીલ મગન હે સરકો કરતે ખમ.
તેરે આગે સરકો ઝુકાયેં. (દાવ પેચ)

નાટકનાં ગુજરાતી ગાયનો.

ભાગ ૩ જો.

૧૧૫

રંગ બેરંગી રબની રચના. દીસે છે પ્યારી શું ન્યારી.
પ્રભાત ખીલી રહી પુરી છે, પ્રભુ ખરી તુજ બલીહારી—રંગ.
ઝરા સર્પ સમ વહી કરેછે, ચશ્મોને સર તર ભારી,
પરવત ઉંચા ગર્વ બતાવે, ખીણ્યુ નમનતાઇ ભારી—રંગ.
મેના મોહન પંખી મનહર, ગાયે સ્તુતી લલકારી,
બ્હાણું વાયું ખબર કરે છે, બયાન બોલે વિસ્તારી—રંગ.

(હક ધનસાઇ.)

૧૧૬

હળી મળી આવો (૨) સૌ સાહેલી પુજન પ્રેમ થકી કરીએ,
અતી ઉછરંગે સૌ મળી સંગે, ઉત્તમ વિધીને આચરી એ-એ.
મદન રિપુ ભવ પંતરે ભજીએ, ભજન મગ્ની હૃદે ધરીએએ.
સુખકર જનવર શંકર સ્તવીએ, ભવ ભય પાતીકપર હરીએ,
વિધ વિધીએ પાર્વતી પતિને, પુંજી પુનીત પતિને વરીએ.

(ઉમાજોષી.)

૧૧૭

આવો રસીક મનોહર મનહર મુરતી શ્યામળારે,
વીવ્હળ વ્યાકુળ વહાલા વિન આ બાળા પાતળારે-આ.વો.
પ્રિતમ પ્રતી માળા પહેરાવું હું પ્રભાતમાંરે,
આપું આલીંગન અધરામૃત વાલમ વ્હાલમારે-આવો.

સાખી.

ચંદ્ર વિના પ્રિય ચાંદની ઉદીત મન આધાર,
દુર થયા દુઃખ ભેટતાં મળ્યો શ્વસ આધાર.
દીલ હર દર્શ થકી મન હર્ષ અતી પતી બામણુારે,
આપું આલીંગ અધરામૃત વાલમ વ્હાલમારે.

(ચંદ્રીકા)

૧૧૮

ના છોડું હું એ નાર. (૨)
ચંદ્રમુખી મૃગનેની મનોહર રૂપ ગુણુ પારાવાર—ના.
ગજ ગમની કલ કોકીલ વેણી ઉત્તમ તન આધાર.
તીલોતમાં રંભા રતી સતીનો ગર્વ હરનાર—ના.
રસે રસીલી સુંદરી થાણી સદા શાંત કરનાર,
આ ભવસાગર વિના પ્રયાસે તારીને તારનાર—ના.

(ચંપક આતુરી)

૧૧૯

ચાલરે રસીલી છબીલી રંગીલી લગન વેળા વહી જાય,
આવરે પ્હેલી વ્હેલી અલબેલી મગન મગન મન થાય.
કોમળ કરને ગ્રહણુ કરીને મધુરો મન લલચાય—ચાલરે.
રંગનું સુરંગ સુણો સુગંધી કસ્તુરી માંલ,

સુરંગી સોને નહીં સુગંધ જગતમાં જણાય.
આજ કસ્તુરી સુરંગી સોનું સુગંધી થાય,
મંગલ ગીત પ્રીત રીત સકલ ગોરી ગાય.—

(અશુમતી.)

૧૨૦

નવા જવાનો જુની જગતનાં રોવાજ સાથે મચાવી જંગ,
ફુલી ફરે છે કૌતકો અજબ બતાવી કરે છે દંગ.
અકડ ફકડ તો લખોપતીની અને અવસ્થા ખરી બતંગ,
શીખી ભણીને ચાકરી કરે છે જી ધરી ઉમંગ.
કમાય તો હદ અઢારથી વીસ દમામ પુરો છકેલ ઢંગ,
રકમ રકમનાં લીબાસથી બસ વીટી ઉપરનું જણાયે નંગ—ફુલી,
ઘેરમાં અગર વાંસ ફેરવો હાંલ્લુ ન આવે નજર,
બેંડ સ્ટાંડપર બાયડી લઇ ફેરવે બે ખતર.
બાયડી બને પારસણ અને ભાયડો બને જાંગલો.
જાંગલો બને ખુશ થઇ પછી હોય આંધળો પાંગળો.
બની ફીરંગી બીડી પીયે તે મજહબનો કુલ કરે છે ભંગ—રકમ.

(હક ઇનસાફ)

૧૨૧

વા વા વા વા દીવાળું, મેહનત વીણ ધન પરબારું,
દીવટ રમડા રળવાનું, છે સાધન વાહ મઝાનું.
ખુબ માલ લઇ ખાતે નામે, નગરશેઠ બનવાનું,
ખોટ ગયે ઘર સાજું રાખી ફડડડ ફુ દીવાળું,
હે હાટી સૌ ધરાણું હું, સંતાડાને નાણું—વા, વા.
સિહ સાહુ કે જેથી ડોસીનું ધન હોઇયાં કરવાનું.

આપણુ ઓળવવાનું બહાનું ફડડડ ૫ દીવાળું—વા. વા,
પુંઠ્યું કે પછી પુત્ર નામની જમાવીએ દુકાનું.
અનગલ માલ લઇને પાછું ફડડડ ૫ દીવાળું—વા. વા,
(કુસુમ કળા.)

૧૨૨

સમજો સજ્જન સહુ નર નાર.
કાયા માટીમાં મળનાર—સમજો.
જુઠી કાયા જુઠી માયા જુઠો પુત્ર પરીવાર,
જુઠી જેવી આતશબાજી તેવો આ સંસાર—સમજો.
માત પીતા સૌ અહીનાં સાથી અંત સાથી કીરતાર,
તેને ભજજો ભાવ ધરી સહુ તો તરસો ભવપાર—સમજો.
(ગુણ સુંદરી.)

૧૨૩

પ્યારા મહને હીરાના કંકણ અપાવો.
કંકણ અપાવો મોતીમાળા પહેરાવો (૩)
જે તું કહે તે માલ અપાવું.
લાવું હું કાલ મારી જાન-તારા સોગન ખાવું.
કાલ નહીં લાવોને હાલ મારા પ્રાણ,
માણેક ચોકમાંહી જાઉં રૂડા દાગીના ઘડાવું.
મ્હારી દેવીને દીપાવું આવી કરૂં પ્રેમ પાન—પ્યારા.
(લીલા.)

૧૨૪

માની મારૂં કહ્યું માન.
નમણી રમણી ચંદ્ર સમાની, મોહના માર્યાં તેં બાણ—માની.
કામણ કળી અલબેલી ઘેલી, માન ન ધર તું ગુમાન,

છણકો છોડ લપેટ આ કોટે, પી પા પ્રેમ રસ પાન—માની.

(પ્રતાપી ચંદ.)

૧૨૫

દીવાનાં દીલમાં ડાહ્યું જરી તું થારે,
મસ્તાના મનમાં, માની જરા સ્થિર થારે;
કાં નાહક મરવા બની પતંગ દીવે ધારે—દીવાનાં.
દીવાને દરકાર નહીં બળી બળી મરે પતંગ,
એવો જીવડા જાણ તું જુઠો પ્રીતીનો રંગ;
એવા જુઠા રંગે ન રંગારે—દીવાનાં.
જે મુરતપર મોહીને તું તરફડી મરે અહીં,
તેને તારૂં સ્વપ્ન નહીં, માંડી નીંદર મહીં;
મિથ્યા આશા તણે ન તણારે—દીવાનાં.

(શારદા વિજય)

૧૨૬

વ્હાલમજી સાડી ગુલાબી મંગાવો,
પોલકા બનાવો મોતીડાં ટંકાવો;
બંગડી બે હીરાની;
મોંઘી મઢાવો જડાવે.—વ્હાલમજી.

સાખી.

મુરતમાંજ જણાય છે ધુતારાનાં ઢંગ,
જેવા વાનો પુરશો તેવા ચઢશે રંગ;
હંસીના હુલાસમાં દસીલી ના રીસાઇએ—વ્હાલમજી.

(જુગલ જુગારી)

૧૨૭

હડી આવે પંખીડા લાવે પંખીડા પીયાનો સંદેશ—હાં હાં.
પીયુ તારો ઘેરથી પંથ સીધાર્યો લીધી વાટ વિદેશ.
એકલી અટુલી મુકી નારીને બાળે વેશ—હડી.
નાથ નમેરા હોય ન મેરા
શાનો પ્રકટ્યો અંદેશ,
ભામની ભોગી ભુલી ભટકે—એકલી.

(વીર મંડળ)

૧૨૮

અલબેલીના ભરથાર તમે ચાલો,
હાય હાય નખરાલી નાર, તું ભટકે હું બેજાર,
છબીલીના છેલા યાર—તમે.
વાહ ! છેલા અમે દીલદાર તું છો અહા ? ઇંદ્રપરી અવતાર,
રસીલીના રસીક શણગાર—તમે.
ચાલ રંગે જમાડું રાજ, પ્રીતી રસમાં ડુબાડું આજ,
અહો સફળ સૈ કાજ,
મેરૂ મારો તું શીરતાજ—છબીલી.

(પ્રતાપી ચંદ)

૧૨૯

મ્હારી ભોળી સાહેલી વર ઘેલી શું થાય,
જાને જાને ચજેલી કેમ કેવી ચીઢાય—મ્હારી.
પ્રેમ માટે કમળમાં ભ્રમર કેવી થાય,
પ્રેમ માટે સાહેલીનાં મેણાં તું ખાય—મ્હારી.
પ્રેમ માટે પતંગો દીપકમાં જળાય,
વાહ મદન અગન ત્હારો અજબ મહીમાંય—મ્હારી.

(લીલા)

૧૩૦

પૈસાનાં આજે સૌ પુંજારી, પૈસાને આપે સૌ માન,
પૈસાએ ભોગવે સરદારી, પૈસો ઢાંકે પાપ મ્હાન–
જરે બને ગુણવંત બદકાર, રચે નીચ યુક્તિ હજાર,
ન ડરે હટે પાપે યાર, એવો છે જરનો બહાર–
ઠગાઇ લુચ્ચાઈ હીકમતે જમાવે દોલત તમામ,
પૈસા બસ પૈસાએ જગમાં મલે એશ આરામ–

(વીકાજીનું વસીયત)

૧૩૧

નહીં આવું શ્યામરે, નહીં આવું કાનરે,
મારે ઘેર શામળીઓ મેમાન છે,
રંગ રસ પ્યાલો વાલા પીતારે જાજે,
દોસ્તીની વાલા આ દુકાન છે–નહીં.
સોના રૂપાનું મારૂં બેડલું રે વાલા,
પાણી ભરવામાં મારૂં ધ્યાન છે–નહીં.
રંગરસ રસબસ વાલા રમવાને કાજે,
શોખ મારો પુરો સુલતાન છે–નહીં.

(સરદાર બા)

૧૩૨

ચંચળ ચતુરા ચપળ નયનથી ચીત ચમકાવતીરે,
મનહર મધુરી મન મટકથી નીત નવરાવતીરે;
પ્રેમી ડાળે હરનીશ ઝુલતી પ્રેમ પુષ્પની માળા ધરતી,
પ્રેમી કેસં ચુરણ પ્રસંગે મ્હાલતીરે–ચંચળ.

મદન કટારી તનપર મારી, જખમ કર્યો છાતીમાં કારી,
ભમર કમર રસમાં ભામાં ભરમાવતીરે—ચંચળ.

(જગત સિંહ)

૧૩૩

ચલરે ગાગર ચલરે ગાગર જમુનાજી જઇએ,
જમુનાજી રળીઆમણાંરે ગાગર ઘુમે—ચલરે.
પાણીડા જાઉં તો મને તડકોરે લાગે,
સાહેબા ચંદરવા બંધાવોરે, ગાગર ઘુમે—ચલરે.
શેરીએ ચાલું તો મને કાંટારે ભાગે,
સાહેબા ગાલીચા ઢલાવોરે, ગાગર ઘુમે—ચલરે.

(રસિક મણી)

૧૩૪

કઠણુ જમાનો કળીયુગ આવ્યો તુન્ય પુન્ય કરવા,
નિમક હરામી નોકર બેઠા અધર્મ આદરવા,
ધર્મ ન જાણે ધર્મ ન આણે પાપ પ્રમાણે મમતા માણે,
ઝેરજ જાણે વેરજ વખાણે પર વનિતા વરવા—કઠણુ.
આ જોઇ ઉરમાં આગ ઉઠે છે, દીલ દમેછે શોક સમેછે જીવ બમેછે,
અરરર મુજ ઉર થરથર ભરપુર હરિહર જગપર સુખકર દુખહર,
પેરી હર સંકટ વિશ્વપતિ તું મોદ ભુવન ભરવા—કઠણુ.

(ચંપક ચાતુરીકા)

૧૩૫

ઓ મારો રંગીલી દરજણુ, છબીલી દરજણુ, દરજણુ,
ગુલાબનો ગોટારે, તારો જગમાં ન જડે જોટો,
ખવરાવું પીવરાવું હાથમાં નચાવું, વાળે રખે તું ગરબાગોટો,

ખાદી ખુશીને પરણ્યો પરાણે, મનથી હું માતબર મોટો,
એ મારે તો જોઇશે શીરો પુરીને સાથે સાત વાના હું'અં,
અરે અહીંતો મળશે રોટલોને ડુંગરી શીરો પુરી તો,
નાણાંનાં ટાણાં હું'અં. (અણારમતી)

૧૩૬

ઠાર ઠાર મારૂં ઠાર મ્યાન કરૂં ત્યારે તરવાર.
આ છે પાપીનાં ભાર, કાંઇ નથી મુજને દરકાર–ઠાર.
ઓ બહાદુર હથિયાર, થઓ તમે તૈયાર,
ઝટકી પટકો પટકી કટકી કરો શત્રુની સાર–ઠાર.
વરી જશે શું નાર જેથી મારો પ્યાર,
મારૂં માર જઇ નીરધાર પહોંચાડું યમદ્વાર–ઠાર.

(મદન ચંદ્રીકા)

૧૩૭

શાણી સ્વીકારી મેં શાણી સ્વીકારી,
થઇ મારી થઇ મારો તું પ્યારી પ્રાણાધાર,
વારી ગઇ વારી ગઇ વારો બલિહારી,
થઇ દાસી સદાની તમારો હૈયાનાં હાર,
હૈયે લપટાઓ અધીરા ન થાઓ,
ધર્મ બંધન થકી બધાવા, જગ કીરતાર છે જોનાર–શાણી.

૧૩૮

જરા નાચોજી નખરેથી યાર, હાંરે જરા ખેલોજી નખરેથી યાર,
તેરી મેરી જોડી બની મજેદાર–જરા.

આવું છટાથી મ્હાલું અટાથી, એ તો ઇશ્કબાજીનો વહેવાર—હાંરે.
હવે નેન મીલાવોને પ્રેમ શીખાવોને. ઓર લુટાવો જોબનની બહાર,
એજી લટકેથી આવોને મટકેથી આવોને,
ઓર સુણાવો ઝંઝરનો ઝમકાર.
ઉહુંહું-ઉહુંહુ-ઉહુંહું-પાર, ઇશ્કના જો જો દેદાર, રંગીલા

(રમાદેવી)

૧૩૯

કરી વેશ્યા યારી, બેઠા અટારી, પેલા તમારા પ્રાણ,
જાઓ થાઓ બેગારી, ભાભી અમારી, બેઠા—પેલા.
વીંછીનો આંકડો વેશ્યા છે વસમી જો જો ન થાય જાણુ,
જાણશે તો ઝેર આણશે ઝઝું, કરશે રાંડ રોકાણુ,
જુઓ જળની ઝારી, હાથમાં ધારી, બેઠા—મેરા.

(પવિત્ર લીલાવતી)

૧૪૦

હું તો મહી વેચવા હાલી, હું મહી વેચવા હાલી (૨)
મારગે પલકારા મારતી ફરૂં ફુલી ફાલી,
જુવાનીઆની નજરે પડતા લાગું બહુ વ્હાલી,
પ્રેમ પરખી પરણું હું તો મેઉં ન ઠાલી માલી—હું તો.
માણી માણીગર મરદપર મકર કરડી આંખ,
પોપટ પડ્યો પ્રેમ પજરે પાળ ગમે તે તોડ.
પાળીએ નહીં અમે પોપટા, ગાડરનાં સારનાર,
અડીએ નહીં અળખામણાંને રહને પડ તું ગમાર,
દીલને ધક્કા ખાસ તું ઘાયલ દીલને ધક્કા ખાસ,
તારા જેવા તો પગ સાટે પણ ન દઉં તાળીરે—હું તો. (રમા)

૧૪૧

માજી મેં જોડ્યો આ પ્રીતમમાં પ્યાર—માજી મેં.
વરૂં તો એને વરૂં હું એને વરૂં—જોડ્યો આ.
એ છે મારો, હું છું એની, એ મમ હૈયા હાર.
એના વિના હું નજરે દેખું, સાર રહીત સંસાર—વરૂં તો.
સ્વપ્નમાં આવ્યો મનને ભાવ્યો, સફળ થયો અવતાર.
ચિત ચોરાયું તેથી જાણું, ગત ભવનો ભરથાર—વરૂં તો.
નેણુનો તારો કરૂં ન ન્યારો, પ્યારો પ્રાણાધાર,
અંત ધરી એની ખોળ કરાવો, વિનવું વારંવાર—વરૂં તો.
(દેવયાની)

૧૪૨

કોનું કોણ સગું છે કહોને આ સંસારમાંરે,
મુનીવર ખાતા ગોથાં ગોથાં જોઇ વિચારમાંરે—કોનું,
કોયલ પણ કેરી જતાં આંબો છોડી જાય,
તળાવ સારસ છોડતાં જળ વીણ જો દેખાય;
ગુણીકા મારે ધક્કો નિર્ધન જોતાં વારમાંરે,
મંત્રી ભ્રષ્ટ થયેલો નૃપ ગણતો ધિક્કારમાંરે—કોનું
ભમરા છોડે પુષ્પને જો નહીં વાસ જણાય,
હરણુ ભમી હરીયાળીને જો લાગે લાય;
દુન્યા સ્વાર્થની છે સૌ નર નારમાંરે,
કાયા માયા મોહ મુકી લ્યો મન કીરતારમાંરે—કોનું.
(લીલા)

૧૪૩

અરે આ અબળાનો પોકાર નાથ જરી સાંભળોરે—
કહું હું કરગરી સો સો વાર વારે વ્હેલા વળોરે—
દુખયારી આ નાર બિચારી રો........જ રડે—
સ્વામી તમવિણ સતીના સંકટ કો......ણ હરે—
કરૂણા કીરતાર............અરે—
સીતા સતી તારામતી દમયંતી દેહ દુખ વેઠતી—
ઘડી સુખ ને ઘડી દુખ એવી આ જગની છે રીતી—
ધીરજ ધરોને બાઇ થાશે—સહાય શ્રી સીતાપતી—અરે.
(સતી સુંદરબા)

૧૪૪

બોલ બોલ ગુમાની ગોરી બોલ કાંઇ કોકીલનો કંઠ બોલ
બોલ–બોલ
છોડ છોડરે છકેલા છેડો છોડ મન મોહનાના મુળ આમ—બોલ.
આ ગુલાબી ગાલે દિવાનો બન્યો,
મરકટા મણાલે મસ્તાનો બન્યો.
તુજ પ્રેમ દીલ ઉજાલે મરવાનો બન્યો,
અંધ તું અકાલે મરવાનો બન્યો.
મરવાનો બન્યો નહીં ડરવાનો બન્યો–કાંઇ બોલ.

૧૪૫

પ્રીતી પાતરની કરનાર સરવે સુરજનાં સરદાર,
નીતી નીપુણ અણે નાદાર પીડા પામે અપરંપાર–પ્રીતી.
જેની સાથે જવ તલ બાળી માત પીતા પરણાવે,

એને ત્યાગી નીરભાગી નર આપણી પાસે આવે-પ્રીતી.
પત્ની સુખ પકવાન સરીખું તૃપ્ત થયા નહીં તેથી,
ગુણીકા ગમન વમન સમ ગણવું અરે થશે શું એથી-પ્રીતી.
(પવિત્ર લીલાવતી)

૧૪૬

તમે સુણો અરજ ઉર મારીરે ઘરમાં ગરવા ન દે ઘરનારી,
કહે છે ચોળી શીવડાવો, રેશમી સાડી મંગાવો.
ગજરા બંગડી કરાવો પીયુ મારી, પેટની ખાતર હું કરતો લાચારી.
ક્યાંથી શોધી લાવું વસ્ત્રો ભારી,
ગયો હું હારી નીજનારી; આ દશા થઇ મારી—તમે.
થશો ન કોઇ ઘરબારી સંસારી, પ્યારી પરણેથી થાશે ખુવારી.
શિક્ષા સારી, જો માનો જો મારી, આથી એકલી જીંદગી સારી-તમે,
(ભજન રત્ન)

૧૪૭

ચંદ્ર વદન કમલ નયન મદન સદન નાર,
પ્રેમ ઝરણુ ચરણુ ગમન હરણી શું કરનાર—ચંદ્ર
શેષ ફણી જોઇ કેશ, કેસરી કહીને બાળી,
કપુંર જોઇ બાળ, પ્રવાળી અધરે હારી,
અંગ રંગ ગુલાબ, સુધાવાણી મનહરતી,
સ્તન ઉત્તંગે ગયો મોગરો બઠ કરમાઇ,
દંત કળીથી દીગ થયું દાડિમ કરમાઇ,
ઘડી વિધિએ નિજ હસ્તથી; અસ્ત કરી કુદરત બધી.
વર્ણવવા એ રૂપ શેષ લેષ સમરથ નથી—મદન.
(હરણ ઘેલો)

મુન્ત-ફરરૈકાત ગાયનો, અશઆરો. વીગેરે.

ભાગ ૪ થો.

દાદરા ૧૪૮.

ફુલ બગીયામેં બાલમ મેં ન ગઈ,
મેં ન ગઈ છેટી નનદી ગઈ–ફુલ.
વોહ બગીયામેં જનો નારંગીકી ચોરી ભઈ,
ફુલ બગીયામેં બાલમ મેં ન ગઈ,
બગીયામેં જાયે મોરા ચૌરી લગાયે.
બૈયાં પકડ મોરી કરદે સહી–ફુલ.
દેવરાની જેઠાની સોતનીયા જો બયઠી,
નાહકમેં બતીયાં સુનાયે ગઈ–ફુલ.

ઠુમરી–૧૪૯.

નજરીયોસે માર ડાહરે, મેરી ગુઇયાં–નજરીયોસે.

પ્યારી ખડે યે હજારો ખડે યે,
નયના કટારી માર આકરે, મેરી ગુઇયાં –નજરીયોસે.
તીરછી નજરીયાં નાઝીમપે ડારકે,
સુધ બુધ બીસાર આકરે–મેરી ગુઇયાં–નજરીયોસે.

ઠુમરી કાલીંગડા–૧૫૦.

સાંવરા દે ગયો ગારીરે ગુઇયાં કોને નાતે–સાંવરા.
ના હમ કાહુકે ગાઉં બસત હેં, ના સહલાજ ના સાથી,
સાસ મેરી રાની સસુર મેરા રાજા, મેં બીરેહન દુખ્યારી
રે–સાંવરા.

હોલી, કારી–૧૫૧.

કેસરકો જામ ભરદે નજદ્કે બસૈયા–કેસરકો.
પુલ–સિરાતકી રાહ કઠન હે, એ ગુનહારો દેવા,
અબકે પાર ઉતારો અલીજી, તુમકો નબીજીકા દુહેયા–કો.
કમર તુમહારે જુલ–ફુકાર સે હત હે, દુલદુલકે હો ચઢે ।.
ઇમામ હુસેનપે બલબલ સૈયદ, કારી કમર વાલો કનૈયા–કો.

દાદરા–૧૫૨.

તીરછી નજરીયા લગાયે જાઓ સૈયાં–તીરછી,
ઇન નયનનકી મારી મરત હું,

ભાંકી કટારીયાં લગાયે જાઓ સૈયાં-વીરછી.
મનમેં મેરે આગ લગી હે.
અયસી લગીકો બુઝાયે જાઓ સૈયાં-વીરછી.

ઠુમરી-૧૫૩.

કપડે કયું નહીં લાઇ ધોબનીયા,
બડી હર જાય ધોબનીયા-કપડે.
ચારોંકે કપડે મહનમેં ધો ગે,
હમસે માગે ધુલવાઇ ધોબનીયા-કપડે.

કેહેરવા-૧૫૪.

અવલીયા અંબીયા ગૌસ કુતુબ આપસમેં ધુમ મચાવત હે.
ચલો અહમદ મીમકે દરપનમેં વોહ નુરકા જલવા દીખાવત હે.
હુવા હૌક ખુદાકો મીલનેકા પયગામ હબીબકો યું ભેજા,
ચલો આયત દંના ફતદના પર તો ચાહને વલા બુલાવત હે.
કોઇ અર્શપે ફર્શ બીછાયે રહો કોઇ નુરકી બત્તી જલાયે રહો,
મેઅરાજકી રાત સોહાની બની જીબ્રીલ બુરાક સજાવત હે.

ઠુમરી-૧૫૫.

પટ છાંડો સાંવરીયા ભરું ગગરી-પટ છાંડો,
ગઇ થી બજરીયામેં લે-આઇ હરદી.

મીરાં પ્યારે સાંવરીયાપે આપ જરદી-પટ છાંડો.
ગમ થી મેં પનીયા બીસારી ગગરી,
મુઝે આતુર તુરકવાને ફોડી ગગરી-પટ છાંડો.

દાદરા-૧૫૬.

મેરા દીલ તો દીવાના તરે લીયે તેરે લીયે,
તેરે લીયે દીલ જાન તેરે લીયે,
પીયાસે અપને નયેન લગાયે.
મેરા બાલાસા જોબના તેરે લીયે-મેરા.
વારી મેં જાઉં ગરવા લગાઉં,
સૈયાં તેરે લીયે, મેરા દીલ તો દીવાના-મેરા.

ખમાચ-૧૫૭.

કોયલીયા કુક સુનાઇ, સખીરે માહે બીરહા સતાઇ.
પીયા બીન કછુ ન સોહાઇ. નીશ અંધીયારી કારી,
બીજલી ચમકે જીયા મેરા અત ડર પાઇ-કોયલીયા.
ઇતની બીનતી મેરી ઉનસે કહીઓ ધાઇ,
ઉન બીન જીયરો નીકસ-હી જાઇ,
ઉમંગ જોબન-પર મેરી અલી સૈયાં મેરા ઘર નાહીં-કોયલીયા.

સોરઠ-૧૫૮

મેરે મેહલ, ફુલી કેસર ક્યારી, ચલો તો બતા દઉં બીહારીજી-મેરે.

ચંપા-ભી ફુલા ચંબેલી-ભી ફુલી, કેવરેકી છબ હય ન્યારી-ચલો.
પ્રીત કરો તો ઓર નીભાયો મત હંસાઇયો દુરજન લોગ,
અબકે બીછડે કબ મીલેંગે નદીયાં નાવ સંજોગ-ચલો.
લાલ તેરે બીરેહકી લાગી અગન અપાર,
સરસે બરસે નીર તો મીટે ન જર જંગાર-ચલો.

પીલુ-૧૫૯.

અરે દેસ છાંડ ચલે પરદેસી,
ચલે પરદેસી ગયે પરદેસી—અરે.
રાહ દીસત નાહીં આખ કહાંપર.
મનકો જલાવે ઉદાસી—અરે.
દેસમા છોડા મોહ સબસે મોડા,
છાંડ ચલે અપ ખેશી—અરે.

કાફી—૧૬૦.

કાહે કરે મોરી ચરે લીની કલાકરે.
દેખો મોરી નરમ કલાઇ બલ ખાઇરે-કાહે.
આન અચાનક લિપટત સંવરો,
માનત નહીં કછુ એક આન,
લપક ચુરીયાં મુરકાઇરે-કાહે.

દાદરા-૧૬૧.

મેં મરતા હું જાની તેરાહી દમ,
તેરાહી દમ પ્યારી તેરાહી દમ,
મુજકો નહીં સુધ અપની બેગાની,
મારા હું જબસે ગાંજેહા દમ,
ભાતા નહીં હે કોઇ હસીન અબ,
દેખા હું જબસે તુજકો સનમ,
તેરે સીવા નહીં ઉલફત કીસીકી,
દેખાહું જબસે તુજકો સનમ,
તેરે સીવા નહીં ફુલફત કીસીકી,
તુ ચાહે જયસી લે-લે કસમ,
મેરે કભી લગ જાયે ગલેસે,
અબ તો ખુદારા આકે સનમ,
જબસે ફંસાહે જુલફે દોતામેં,
સેહતા હે યે દીલ કયા કયા સીતમ,
ગુજરી હે આફત સાયેલપે કયા કયા,
જબસે હુવા તેરા શયદા સનમ,

કેહરવા-૧૬૨.

પાર મોરી નૈયા ભંવરસે કરદો,
ભંવરસે કરદો ભંવરમેં કરદો—
તુમરે સીવા અબ ક્યુરે મેં મદ,

કોન હે મોરી સુધકા લેવૈયા-બંવરસે.
બહરે ખુદા અબ જલદી ખબર લો,
ખાસ અગબકે બાંકે સીપૈયા-બંવરસે.
હમકો તો તુમરી આસ બડી હે,
મહબુબે રબ તીબાકે બસૈયા-બંવરસે.
બહરે ગુનાહમેં મહબુબે દાવર,
ડુબ રહી હે કાબીલકી નૈયા-બંવરસે.

ચુરન-૧૧૩.

મેં હું દીલ્લીસે આયા હમદા હમદા ચુરન લાયા,
જીસને મેરા ચુરન ખાયા, ઉસને દીલસે દુખ મીટાયા.
ચુરન ખાતે હે બંગાલી, જીનકી ધોતી ઢીલી ઢાલી,
બાતે ઉનકી ભોલી ભાલી, ભાત ઉડાયે ભર ભર થાલી.
ચુરન વકીલ જો ખાયે, સબકી રકમેં ખુબ પચાયે,
બાકી શુકરાના બતલાયે, પુરી ડીકરી ચટ કર જાયે,
ચુરન ખાયે એડીટર જાત, લીખખે દુન્યાકે હાલાત.
ઉનકો રીતર પેહી દીન રત. ઉનકે અચ્છે હે ખ્યાલાત.
નાટક વાલે ચુરન ખાયે, હમદા નકલ બનાકર લાયે,
બદકા બદ અંજામ દીખાયે, ફુલ દુન્યાકો નેક બનાયે,
આહર લોગો આઓ આઓ, મેરા ચુરન લેકર ખાઓ,
સસતા બેચા મત ઘબરાઓ, પેસા દેદે કર લેજાઓ.

મલાર-૧૬૪.

ઝુલા કીન ડાલો તાલ કિનારે, ઝુલા કીન ડાલો તાલ કિનારે;
રીમ ઝીમ રીમ ઝીમ મેહા બરસે, ઝુક રહે બાદર કારે-ઝુલા.
રાધે ઝુલે કૃષ્ણ ઝુલાવે, હો રહે જય જય કારે;
ગાવે રાગ શ્રી રાધે રાની, ઓર મન મોહન પ્યારે-ઝુલા.
બનસી બોલ મધુ હર સમઝાવે. તાલ મરદંગ ન્યારે,
કોયલ ઓર પપૈયા બોલે, બનમેં મોર ઝંઝારે-ઝુલા.
ઝુલા ઝુલે સખીઆં સારી, ઓર બ્રીજ રાજ પ્યારે;
મોર મુગટ પીતાંબર સોહે બને ન્યારે ન્યારે-ઝુલા.

ઠુમરી-૧૬૫.

આઓ આઓ નગરીયા હમારીરે-આઓ.
અહલે વફાકો ભુલ ગયે તુમ કીસ ખ્યાલમેં,
કયા તુમભી ફંસગયે ફંસી ગેસુકી જાલમેં,
બીતી જાએ ઊમરીયા હમારીરે-આઓ.
આજ મજનુંકો જો સહરમેં કહીં દેખા થા,
દશ્તે ગુરબતમેં વેહ રોરોકે યેહી કેહતા થા,
કયું ન લીની ખબરીયા હમારીરે-આઓ.
કૈસેજને આગ દખ્ખી સરપે કફન બાંધેકો,

બ-ખુદા મેંને જલાયા નહીં પરવાનેકો,
બાલી ભોલી ઉમરીયા હમારીરે—આઓ.
બુતોંકી યાદમેં કલેમા કલામ ભુલ ગયે,
નમઝ યાદ રહી ઓર સલામ ભુલ ગયે.
સુની પડી હે સેજરીયા હમારીરે—આઓ.
મીલું તો કયસે મીલું દો જીનુંકે બસમેં હું.
અભી તો નામે ખુદા ચૌદવેં બરસમેં હું.
દુજે છોટી ઉમરીયા હમરીરે—આઓ.
આતી નહીં હે નીંદ બદલતા હું કરવટેં,
જબસે દેખી સુરતીયા તુમ્હારીરે.
બીતી જાયે ઉમરીયા હમારીરે—આઓ.

ગરબી-૧૬૬.

તું મનહર મોહન, મનમાંહી વસે,
માંહી વસે લહે લગાની હસે —તું મનહર.
મધુર વાગી મોરલી અંતર ડોલે આજ,
માનો સ્વામી સામળા હૈયે કરો છો રાજ.
અધીરી અધીરી ફાધી બાળા તેં બાવરી,
દુર તું હો શું સતાવી જશો—તું મનહર,
સંગત સાધી પ્રાણપતિ, બેઠી જોતી વાટ,
અબીલ ગુલાલ થાળ ભરી પુષ્પ ધરીને હાથ.
પધારો પધારો, વહી રેણીઓ આવારી,
ભોર તો ભયે [illegible]—તું મનહર.

સાખી.

હર રંગીલે રાજ; આનંદ ઝલકેરે,
ભર ભર અંતર આમ, આ મન મલકેરે;
સાંવરી સુરત સંગ મોહીની વસે—તું મનહર.

અશઆર.

વીરહે ઝખાં જનાબે મોહબ્બતકા નામ હે.
કાબીલ દુરદ પઢનેકે અપના કલામ હે.

સર શામેઆકા કટાઇયે પર દમ ન મારીયે,
મનઝીલ હજાર સખ્ત હો હીમ્મત ન હારીયે.

દુન્યાપે ન મગરૂર હો ગરીબ યે સરા હે,
ઘર ઇસકો કોઇ સમઝે તો અફસોસકી જા હે.
વોહ કોન હે જો આકે મુકામ ઇસમેં રહા હે.
દો રોઝકી હસ્તી હે ફીર આખીરકો ફના હે.
જો શાહે ફલક—જાહ થે અફલાકકે નીચે,
બે નામો નશાં સોતે હેં વોહ ખાકકે નીચે.

જરસે ઇલફત હોતી હે જરસે મોહબ્બત હોતી હે.
જર નહીં હોતા તો દો કોડીકી ઇજ્જત હોતી હે.
કેહતે હેં પરે તમે ઇન્સાંકી કિસમત હોતી હે,
દેખીયે કબતક મેરી કીસમતમેં દોલત હોતી હે.

હો જો ગુમ—નામ જહામેં વોહ કહાં મીલતા હો
એ નશાંકા કહીં ઢુંઢેસે નશાં મીલતા હો

ઇશ્ક વોહ દર્દ હે ચારા નહીં જીસકા ઝીનહાર,
હે તપે હીજ્રસે દીક સારે અતીબ્બા અત્તાર.
વસ્લે દીલબરસે નીકલતા હે ફકત દીલકા ગુબાર,
હોતી હે ઇસકે સીવા સારી દવાયેં બેકાર.
દેખન નબ્ઝ ગર આશીકકી મસીહા આયે,
કયા અજબ હય કે ઉસે દેખકે લરઝા આયે.

ગર સિંકદર બાઝ આતા હોસલા તદબીરસે,
દુર રેહતા શાહે હક્રત અકલીમકી તેઃકીરસે.
કામ બેહિમ્મત કભી ચલતા નહીં તદબીરસે.
લાખકા ઘર ખાક હોતા હે બુરી તદબીરસે,
પેટમેં પડતા હે ચારા હાથકી તદબીરસે.

ન મીલતા હે તજસસુસ્સે ન ઘબરાનેસે મીલતા હે,
જો કુછ ઇનસાનકો મીલતા હે વકત આનેસે મીલતા હે.
કહી આરામ હથ આયા તો અપનોં હીસે હાથ આયા.
યમાનેકી તરેહ કબ મેલ બેગાનેસે મીલતા હે,

કુદરતકે કાયદેકા અજબ ઇંતેઝામ હે,
બાલાકા પસ્ત પસ્તકા બાલા મુકામ હે.

દીલ ઉસકો દીજીયે આપમે જીસપર કે આયે દીલ,
ઓરાંકે દીલસે આશ્ના કયું-કર લગાયે દીલ,

પીસર ગર એક લાયેક હો તો અછ્છા હે હજારોંસે,
અગર એક નાહે હૈ ચન હો તો બેહતર સો સીતારોંસે.

સોહબતસે બદકે હોતા હે હયવાન આદમી.
સચ હે કે આદમીકા હે શયતાન આદમી.

જો જીસકી ખાસીયત હે વોહ દુર નહીં હો–સકતી જીસે,
નીમ નહીં મીઠા હો સકતા લાખ કોઇ સીંચે ગુડ ઘીસે.
થુવ્વર કભી ગુલાબ નહો, ઇદ્રાયન આમ નહીં હો–સકતા,
પાની પીનેકા કુઝા જમશેદી જામ નહીં હો–સકતા

હકીકત હે કે ઇસ હરતીકે તનકી જાન હે દોલત,
મતાએ જાન કયા બલકે જરે ઇમાન હે દોલત.
જો હક પુછે તો બસ એક બખશીશે સુબહાન હે દોલત,
બનાતી આદમીકો દહેરમેં ઇનસાન હે દોલત.

ઉનકા હે બસ જહાંમેં યા હે હુમા વફા,
અહમક હેં વોહ જો કહતે હેં નાહક વફા.
કરતી હે કબ કીસીસે ભલા બેસવા વફા
હરજાઇ હે જહાંકી વેહ જાને કયા વફા.

દોસ્ત વોહ શખ્સ હે જો દોસ્તકા આઇના હો,
સાફ પાનીકી તરેહ સાફ સદા સીના હો.
બયેર બાહ ઓર વફાદારીકા ગંજીના હો,
દીલસે બસ દુર કરે દીલમે અગર કીના હો.

આદમી વોહ હે કે જો સોચકે હર કામ કરે,
ઓર હર બાતકા હરએક બાતકા અંજામ કરે.

હવસ-હે હાસીલ બદ જાનસે ક્યા હોતા હે,
વોહી હોતા હે જો મંઝુરે ખુદા હોતા હે.

ક્યા હંસી આતી હે મુજકો હઝરતે ઇનસાન પર,
કારે બદ તો ખુદ કરે લાઅનત કરે શયતાન પર.

જાન દેતા હે યહાં હરએક અપને કામ પર,
નાન પર નામર્દ મરતે હેં, બહાદુર નામ પર.

ગાફીલ તુઝે ઘડીયાલ યે દેતા હે મુનાદી,
ગરદુંને ઘડી ઉમ્રકી એક ઓર ઘટાદી.

દુન્યા હે દારે ફાની દો દીન કયામ કરલે,
લેના હો નેક-નામી તો નેક કામ કરલે.

મોહેયા જીન કને અસબાબ સબ મુલકી વ માલી થે.
સીકંદર જબ ગયા દુન્યાસે તો દોનોં હાથ ખાલી થે.

યે દુન્યા દો-રંગી હે ઇબરતકી-જાયે,
કહીં વાહ-વાહ હે કહીં હાયે હાયે.

હમેશા યે દુન્યા ન રહેગી,
ન તેરા રહેગા ન મરી રહેગી.

મુદ્દઇ લાખ બુરા ચાહે તો ક્યા હોતા હે.
બીગડી બનજાતી હે જબ ફઝલે ખુદા હોતા હે.

અપેર કી ફૂલ ચુન ખુબ ફીર બાદ સે,

બાગમાં જાતે હેં ગુલશન તેરા આબાદ રહે.

યે ઊલફતભી બુરી હે હાય કયા કયા રંગ લાતી હે,
મોહબ્બત બાદશાહોં-કે.ભી દર દર ફીરાતી હે.

માશુક વોહ નહીં જો કીસીસે વફા કરે,
સો બાર અહદ કરકે યે કાફીર દગા કરે.

કીસ કામકા વે.હ ઘર હે કે જીસ ઘરમેં દર નહીં,
નાકારી વોહ સીપ હે કે જીસમેં ગૈહર નહીં
વીરાના હે વોહ મુલ્ક કે જીસમેં બશર નહીં,
નાકામ વોહ દુઆ હે કે જીસમેં અસર નહીં.
બેકદ્ર વેહ શજર હે કે જીસમેં સમર નહીં,
નાકારા વે.હ પીદર હે કે જીસકો પીસર નહીં.

યે રશ્ક વોહ હે કે પથ્થરકો દમમેં આબ કરે,
બગાવે દીલ વેહી જીસકો ખુદા ખરાબ કરે.

કૈસે જો ઈશ્કકે ફંદેમેં વોહ દુન્યાસે કુશ છુટે,
મઝે લુટે ઉન્હાંને જીનકે ઘર દાર સબ ગયે લુટે.
મોહબ્બત હોશિયારે.કો-ભી દીવાના બનાતી હે,
મોહબ્બત આબરૂ ખોતી હે રૂસવા કર દીખ.તી હે.

ફેલ બુરાઇકા ઝમાનેમેં બુરા હોતા હે,
ઓર અંજામ ભલાઇકા ભલા હોતા હે.

બખાતે હસ્તીયે ના પાયેદાર કુછ ભી નહીં,

દુન્યામેં ગરદીશે લયલો નહાર કુછ ભી નહીં.

મેરે નાલોંસે ચુપ હે મુર્ગ ખુશ ઇલહાન ઝમાનેમેં,
સદા તુતીકી સુનતા કોન હે નક્કાર ખાનેમેં.

એ-વફ્ફા દુન્યામેં કીસ કીસકા ભરોસા કીજીયે,
દોસ્ત દુશ્મન બનકે પ્રજ્ઞા દેં તો ફીર કયા કીજીયે,

બખ્તે મસઝીદ મદદ-ગાર અગર હોતા હે,
સંગ-રેઝોંકા ઉઠાલે તો ગોહર વોહ હોતા હે.

રીંદ : ખરાબ હાલકો ઝાહીદ ન છેડ તુ.
તુજકો પરાઇ કયા પડી અપની નીબેડ તુ.

દીલ હસીનોંકો નદે ચાહને વાલા કોઇ.
કે ઝમાનેમેં કીસીકા નહીં હોતા કોઇ.

શાને હબ્બાંનું હકને બનાઇ જહાનમેં,
અકલે બશરકો તાબ નહીં ઉસકી શાનમેં.

દરો દીવારપે હસરતસે નઝર કરતે હેં,
ખુશ રહો અહલે વતન હમતો સફર કરતે હેં.
આરામ કહાં દીલ તો પડા ઝુલ્ફેરકે પાલે,
મુશ્કીલકે ખુદા દરરકે ફંદેમેં ન-ડાલે.

દરીયા ઉમંડકે મંઝસે આયા થા હટ ગયા,
નાઝુક નસેકો દેખકે ખંજર ભી રો દીયા,

દરીયા ઇશ્કકે મોજસે આયા થા ઉઠ ગયા,
મોતી લગા ન હાથ નસીબા ઉલટ ગયા.

તદબીર ક્યા કરૂં મેરે કીસમતકી બાત હે,
કીસમત ખરાબ હો તો ગીલા કીસકે સાથ હે.

ક્યા કરે અહેને વાદેકા ભરોસા કોઇ.
સચ કહા હે કે કીસીકા નહીં હોતા કોઇ.

દેદો આશીકકો જો દેના હુસ્નકી ખયરાત હે,
ચાર દીનકી ચાંદની ફીર અંધેરી રાત હે.

સદા દૌરે દવરાં દીખાતા નહીં,
ગયા વક્ત ફીર હાથ આતા નહીં.

કીસમતકી કમ નસીબીસે સૈયાદ ક્યા કરે
સર પર ગીરે પહાડ તો ફર્યાદ ક્યા કરે.

ભેજ અય રબ મેરે દુરૂદો સલામ,
અપને પ્યારે નબી પર હમેશા મુદામ.

તમામ શુદ.